

**ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ СРБИЈЕ
„ДР МИЛАН ЈОВАНОВИЋ-БАТУТ”**

ЦЕНТАР ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ И КОНТРОЛУ БОЛЕСТИ

ИЗВЕШТАЈ

**О ЗАРАЗНИМ БОЛЕСТИМА У 2008. ГОДИНИ НА ТЕРИТОРИЈИ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ**

БЕОГРАД, април 2009.

ИЗВЕШТАЈ САЧИНИЛЕ:

Прим. др сц. мед. Мила Вучић-Јанковић

Прим. др Нада Милић

Др Данијела Симић

Др Јелена Обреновић

Др Бојана Гргић

Др Драгана Димитријевић

Мс Кристина Секе

Тања Мутавцић, инж. статистике

Лектура и коректура: Мр Тамара Груден

САДРЖАЈ:

ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ НА ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ У 2008. ГОДИНИ ..	4
РЕСПИРАТОРНЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ	10
ЦРЕВНЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ.....	16
ЗООНОЗЕ.....	24
ВЕКТОРСКЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ.....	28
ПАРАЗИТАРНЕ БОЛЕСТИ	30
ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ КОЈЕ СЕ ПРЕНОСЕ ПОЛНИМ ПУТЕМ.....	31
ВИРУСНИ ХЕПАТИТИСИ	40
ОСТАЛЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ	44
ЕПИДЕМИЈЕ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ У 2008. ГОДИНИ.....	46
БОЛНИЧКЕ ИНФЕКЦИЈЕ И ЕПИДЕМИЈЕ БОЛНИЧКИХ ИНФЕКЦИЈА У ЗДРАВСТВЕНИМ УСТАНОВАМА	50
ДОДАТАК: ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ НА ТЕРИТОРИЈИ КОСОВСКОМИТРОВАЧКОГ ОКРУГА И СРПСКИХ СРЕДИНА НА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ У 2008. ГОДИНИ	55
КРЕТАЊЕ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ ПО ПОЛУ И УЗРАСТУ НА ТЕРИТОРИЈИ КОСОВСКОМИТРОВАЧКОГ ОКРУГА И СРПСКИХ СРЕДИНА НА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ У 2008. ГОДИНИ.....	60
PRIOLOG	62

ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ НА ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ У 2008. ГОДИНИ

Извештај о кретању заразних болести у Републици Србији у 2008. години урађен је према подацима из годишњих извештаја 22 института/завода за јавно здравље у Србији, који су надлежни на територији 25 округа, а на основу закона о Заштити становништва од заразних болести („Службени гласник РС” 125/04, чл. 14) и Правилника о пријављивању заразних болести и других случајева утврђених Законом о заштити становништва од заразних болести („Службени гласник РС” 98/05, чл. 21) и односи се на 70 заразних болести које се обавезно пријављују.

На територији Републике Србије, без података из Косова и Метохије, у 2008. години пријављено је укупно 353.670 оболелих лица од заразних болести, са инциденцијом од 4791,25 на 100.000 становника (табела 1), што је највећа вредност у посматраном петогодишњем периоду. Укупан број пријављених случајева заразних болести у Србији у односу на 2007. годину већи је за 9,3% (353.670 у 2008. години у односу на 323.452 колико је пријављено претходне године). Ако се анализира структура пријављених заразних болести у 2008. години, уочава се да постоји већи број пријављених стрептококних болести, пнеумонија, дијареја и гастроентеритиса претпостављено заразних, као и знатно већи број оболелих у епидемијама заразних болести, првенствено због епидемије грипа која је пријављена на територији Војводине, тако да се епидемиолошка ситуација у 2008. години може сматрати уобичајеном.

Табела 1. Број оболелих од заразних болести и инциденција на 100.000 становника, на територији Републике Србије, у периоду 2004–2008. година

Год.	Централна Србија		Војводина		Република Србија	
	Број пријављених	Инц.	Број пријављених	Инц.	Број пријављених	Инц.
2004.	77.317	1414,5	38.642	1901,7	115.959	1546,5
2005.	58.639	1072,8	31.556	1552,0	90.195	1202,9
2006.	96.807	1783,5	97.331	4835,3	194.138	2609,1
2007.	210.480	3891,31	112.972	5641,27	323.452	4364,15
2008.	234.251	4345,97	119.419	5996,41	353.670	4791,25

У сезони 2007/2008. регистровано је 69.129 оболелих од грипа са инциденцијом од 936,5/100.000. Регистроване су три епидемије инфлуенце, од којих су две болничке. У референтној лабораторији за инфлуенцу, Института за вирусологију, вакцине и серуме „Торлак” изолован је вирус *Influenza A(H1)* и *Influenza B*.

Према подацима за 2008. годину стопа инциденције од туберкулозе у Србији је била 24,94 на 100.000 становника, што значи да је достигнут основни циљ пројекта „Контрола туберкулозе у Србији”, кроз спровођење DOTS стратегије (директно опсервиране терапије), (стопа инц. испод 25/100.000).

Скок инциденције у 2007. и 2008. години пријављених случајева запаљења плућа, може се тумачити као последица збирног пријављивања (инц. 251,78/100.000 у 2008. години).

У 2008. години, у Републици Србији од последица акутних заразних болести умрло је 212 лица, морталитет је износио 2,87/100.000 (табела 3), што је смањење у односу на 2007. годину (када је умрло 231 лице са морталитетом од 3,11/100.000).

Анализом појединачних узрока смрти који су приказани на табелама у прилогу овог извештаја, уочава се да је највећи број умрлих од ТБЦ (58), септикемија (50 случајева), пнеумонија (31) и болести HIV (22).

Табела 2. Акутне заразне болести, плућна туберкулоза и грип у Републици Србији, у периоду 2004–2008. године

Год.	Заразне болести		Плућна туберкулоза		Грип	
	Број оболелих	Инц.	Број оболелих	Инц.	Број оболелих	Инц.
2004.	115.959	1546,5	2409	32,1	37.466	499,7
2005.	90.195	1202,9	2106	28,1	21.163	282,2
2006.	194.138	2609,1	2017	26,9	9212	122,5
2007.	323.452	4364,15	1867	25,2	56.245	758,88
2008.	353.670	4791,25	1841	24,94	69.129	936,5

Табела 3. Број умрлих и морталитет од заразних болести на 100.000 становника, на територији Републике Србије, у периоду 2004-2008. године

Год.	Централна Србија		Војводина		Република Србија	
	Број умрлих	Стопа морт.	Број умрлих	Стопа морт.	Број умрлих	Стопа морт.
2004.	95	1,74	103	5,07	198	2,64
2005.	149	2,72	84	4,13	233	3,1
2006.	136	2,51	67	3,33	203	2,73
2007.	151	2,79	80	3,99	231	3,11
2008.	142	2,63	70	3,51	212	2,87

Табела 4. Специфични морталитет од заразних болести на територији Републике Србије, у 2008. години

Узраст	Број умрлих	Мт 1:100.000
0	7	10,13
1-19	6	0,39
20-59	74	1,78
60 и више	125	7,62
УКУПНО	212	2,87

Дистрибуција умрлих према узрасту у 2008. години (табела 4) показује да је највиша специфична стопа морталитета од заразних болести код деце у првој години живота и износи 10,13/100.000, што је значајно више од вредности регистроване у истој узрасној категорији 2007. години (7,03/100.000). Последњи пут је највиша стопа морталитета регистрована код деце у узрасту одојчета 2004. године (16,6/100.000), као последица бољег пријављивања септикемија као узрока смрти. У 2008. години четворо одојчади умрло је од последица септикемије, а троје од неспецифичног бактеријског менингитиса. У најстаријем узрасту, 60 и више година, регистрована је нешто нижа специфична стопа морталитета (7,62/100.000) него претходне године (8,12/100.000).

Водећи узроци смрти у овој узрасној категорији су плућна туберкулоза и септикемије. Најнижа стопа морталитета је у узрасту 1–19 година (0,39/100.000), и двоструко је нижа у односу на 2007. годину (0,64/100.000).

Оболевање од болести превентабилних вакцинама пријављено је код 313 лица (нешто мање у односу на 2007. годину, када је пријављено 336 лица), са учешћем у укупном оболевању од 0,08% (у 2007. години учешће је износило 0,10%).

У 2008. години највише је пријављено оболелих од паротитиса који је регистрован у епидемијској форми. Током 2008. године оболеле су од паротитиса 172 особе на територији Пчињског округа, као део епидемије која је отпочела у новембру 2007, пријављена у марту 2008, а одјављена крајем 2008. са 205 оболелих. Од укупног броја оболелих из ове епидемије у 2008., 67,4% је било вакцинисано, 3,5% хоспитализовано, а преко 50% оболелих су биле особе узраста 10–14 година.

Није било оболелих од дечије парализе и тетануса новорођенчади (табела 5). Највеће учешће вакцинисаних у структури оболелих је било код паротитиса 49,81%, као и претходне године.

Табела 5. Оболевање од болести превентабилних вакцинама, у Републици Србији, у 2008. години

Обољење	Централна Србија		Војводина		Република Србија	
	укупно	вакцинисани	укупно	вакцинисани	укупно	вакцинисани
<i>Polioymyelitis</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Pertussis</i>	6	3	0	0	6	3
<i>Morbilli</i>	2	1	0	0	2	1
<i>Mumps</i>	275	138	2	0	277	138
<i>Rubella</i>	23	5	0	0	23	5
<i>Tetanus neonatorum</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Tetanus</i>	3	0	2	0	5	0
УКУПНО	309	147	4	0	313	147

На основу броја пријављених заразних болести у току 2008. године првих десет заразних обољења су приказани на табели 6. У односу на 2007. годину редослед учесталости болести није промењен, доминира група стрептококних болести.

Табела 6. Првих десет заразних болести на територији Републике Србије, у периоду 2005–2008. година

Обољење	2005.	2006.	2007.	2008.
<i>Pharyngitis streptococcica</i>		II	I	I
<i>Influenza</i>	II	V	III	II
<i>Tonsilitis streptococcica</i>	III	I	II	III
<i>Varicella</i>	I	III	IV	IV
<i>Pneumonia</i>	VIII	VI	V	V
<i>Diarrhoea et gastroenteritis causa inf. suspecta</i>	V	IV	VI	VI
<i>Infectiones intestinales bact. alie</i>	IV	VII	VII	VII
<i>Scabies</i>	VI	VIII	VIII	VIII
<i>Scarlatina</i>	IX	IX	IX	IX
<i>Intoxicaciones alimentarie bacteriales</i>	VII	X		X
<i>Salmonellosis</i>	X		X	

Доминантност групе респираторних заразних болести у укупном оболевању становништва Републике Србије задржана је и у 2008. години са учешћем од 89,6%.

У групи цревних заразних болести дошло је до пораста броја пријављених случајева у 2008. години у односу на 2007. годину (за 4,2%), пре свега услед повећаног броја оболелих од неспецифицираних бактеријских цревних инфекција и од дијареја и гастроентеритиса претпостављено заразних. Регистрован је један случај трбушног паратифуса. Током 2008. године уведен је АЛЕРТ систем извештавања цревних заразних болести због епидемије вирусног гастроентеритиса у току лета у Црној Гори и повећаног броја оболелих од заразне жутице на територији централне Србије.

У групи зооноза дошло је до пада броја регистрованих случајева у 2008. години у односу на 2007. (303 према 378) услед пада броја оболелих од трихинелозе, тетануса, лептоспироза, токсоплазмоза и хеморагијске грознице са бубрежним синдромом. Повећан број оболелих је регистрован код туларемије. У 2008. години пријављена су четири случаја кожног антракса, три са територије Златиборског округа, а један случај из Топличког округа.

У групи векторских заразних болести у 2008. регистрована је већа инциденција (11,88/100.000) у односу на 2007. годину (8,97/100.000) као последица повећаног броја оболелих од лајмске болести за 25%.

Током 2008. године регистровано је 2526 оболелих лица од заразних болести које се преносе полним путем (за 13% мање у односу на 2007. годину, када је пријављено 2918 случајева) са учешћем у укупном оболевању од заразних болести од 0,7% (0,9% у 2007. години). У односу на 2007. годину пријављено је мање оболелих од сифилиса, гениталне хламидијазе и *AIDS*-а, док је регистрован практично исти број случајева гонореје, при чему пријављени случајеви не приказују реално стање, како због непознатог степена подрегистрације тако и због инсуфицијентног пријављивања из приватног здравственог сектора

У 2008. години је регистровано 1295 случајева вирусних хепатитиса што је практично исто као и претходне године (1298 случајева). Најнижа узрасно-специфична инциденција је регистрована у узрасту од годину дана до 14 година, а највиша у узрасним групама 20–29 и 30–39 година. За 56,9% свих пријављених случајева акутног хепатитиса Б није познат начин трансмисије, док је медицинска интервенција као претпостављени начин преноса узрочника пријављена код 14,8% оболелих особа.

У 2008. години у групи осталих заразних болести су пријављиване септикемије изазване различитим инфективним узрочницима, при чему је регистровано 500 случајева, што представља пораст за 33% у односу на претходну годину (377 случајева). Највеће узрасно-специфичне инциденције септикемије регистроване су у најмлађем узрасту, у узрасту до годину дана (163 случаја тј. 235,89/100.000) и у узрасној групи 1–6 година (62 случаја тј. 13,68/100.000), где је нотирано 225 случајева, односно 45% свих оболелих од сепси у Републици Србији током 2008. године. У узрасту 50 и више година пријављено је 172 случаја (34% свих оболелих) са узрасно-специфичном инциденцијом од 6,17/100.000. Пријављен је и један случај *Mb. Creutzfeldt-Jakob* са територије Војводине, који је потврђен постмортем на основу хистопатолошког налаза. Испитивањем овог случаја није могло да се закључи како је дошло до заражавања. Поред овог случаја постоје још две оболеле особе са клиничком сликом која упућује на Кројцфелд-Јакобову болест, који због чињенице да се дефинитивна дијагноза болести поставља тек постмортем, нису пријављени.

У току 2008. године на територији Републике Србије регистровано је 259 епидемије заразних болести што је мањи број него у 2007. години (325), са двоструко већим бројем оболелих лица—у 2008. години оболело је 27.073, а у 2007. години оболело је 12.228 лица. Највећи број епидемија је настао преносом инфекције путем хране у породичним условима, са доминацијом узрочника *S. enteritidis*.

Извор података о надзору над болничким инфекцијама су подаци здравствених и клиничких центара и то њихов стационарни део. У односу на претходну годину, према локализацији, дошло је до промене у учесталости најчешћих локализација БИ. У 2008. години, најучесталије су инфекције мокраћног система, док су у претходној години водеће биле инфекције оперативног места. Инфекције уринарног тракта заузимају водеће место и у другим земљама Европе (Annual Epidemiological Report on Communicable Disease in Europe 2008). Најчешћи узрочници БИ према узрочнику су као и 2007. грам негативни узрочници, а најчешће изоловани узрочник је *Escherichia coli*. Као и у претходном четворогодишњем периоду, највећи број инфекција се региструје на одељењима интензивне неге. У епидемијском јављању БИ, као и раније, најчешће су забележене дијареје, али је број регистрованих септикемија више него дупло повећан. Најчешћи пут преноса у епидемијском јављању БИ је контакт.

ЗАКЉУЧАК

Заразне болести на територији Републике Србије, без података за територију Косова и Метохије, у 2008. години имале су следеће карактеристике:

- Број пријављених заразних болести је у порасту у односу на 2007. годину, инциденција је износила 4791,12/100.000 становника (према 4364,15 у 2007. години), што се објашњава побољшаним надзором над кретањем заразних болести у оквиру успостављеног система пријављивања и извештавања.
- Одржала се доминантност групе респираторних заразних болести у укупном оболевању са учешћем од 89,6%.
- Приватан здравствени сектор и даље није пријављивао заразне болести.
- У рангу десет најчешћих заразних обољења структура је била непромењена у односу на 2007. годину, доминирала је група стрептококних болести.
- Од последица акутних заразних болести умрло је 212 лица, стопа морталитета од 2,87/100.000 становника је смањена у односу на 2007. годину, када је умрло 231 лице са стопом морталитета 3,11/100.000.

- Водећи узроци смрти од заразних болести били су туберкулоза (укупно је умрло 58 лица), септикемија (50), пнеумоније бактеријске и вирусне етиологије (31), и смртни исходи повезани са болестима HIV-а (22 умрлих).
- Дистрибуција умрлих према узрасту у 2008. години, показује да је највиши специфични морталитет од заразних болести код деце у првој години живота (10,13/100.000), а најнижи специфични морталитет је у узрасту 1–19 година (0,39/100.000).
- Пријављен је један случај особе оболеле и умрле од Кројцфелд-Јакобове болести са територије Војводине.
- Оболевање од болести превентабилних вакцинама пријављено је код 313 лица са учешћем у укупном оболевању од 0,10%, уз примедбу да је највећи број регистрованих појединачних случајева био без лабораторијске потврде.
- Године 2002. проглашена је ерадикација дечије парализе на територији Европе, и од 1996. године није регистрован аутохтони случај ове болести.
- Одржано је одсуство случајева дифтерије и хуманог беснила.
- Није било случајева тетануса новорођенчади.
- Број оболелих од тетануса је био у паду, са 11 случајева у 2007. години на пет случајева у 2008. години.
- Имајући у виду епидемиолошке карактеристике неких вакцинама превентабилних болести, проблеме у диференцијалној дијагнози, лабораторијској дијагностици, анализиране и процењене обухвате одређеним вакцинама по Правилнику, намеће се закључак да слика о кретању ових болести није реална.

На основу свега изнетог, следи закључак да је епидемиолошка ситуација заразних болести на територији Републике Србије у 2008. години била уобичајена.

РЕСПИРАТОРНЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ

У 2008. години у Републици Србији је регистровано 316.887 оболелих од респираторних заразних болести, са инциденцијом 4292,94/100.000 (табела 1, 2 и 3). У укупном оболевању респираторна група болести учествује са 89,6% (графикон1).

Табела 1. Респираторне заразне болести у Републици Србији, у периоду од 2004. до 2008. године

Година	Број оболелих	Инц/100.000	Број умрлих	Морталитет (Мг)/100. 000
2004.	68.338	911,42	73	0,97
2005.	60.921	812,50	107	1,43
2006.	156.462	2102,77	98	1,32
2007.	287.098	3873,65	145	1,96
2008.	316.887	4292,94	110	1,49

Графикон 1. Учешће респираторних заразних болести у укупном оболевању од акутних заразних болести у 2008. години, на територији Републике Србије

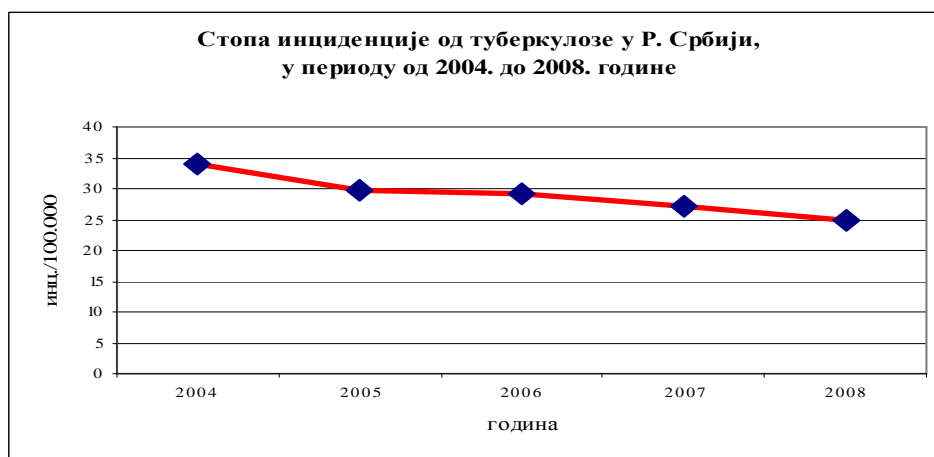
У односу на структуру оболевања *Tonsillitis streptococcica*, *Pharyngitis streptococcica* и *Varicella*, чине 69,9% свих оболелих у овој групи болести (табела 4).

У 2008. години пријављено је 1841 особа оболела од свих облика туберкулозе (инц. 24,94/100.000) а 92,9% чинила је туберкулоза респираторних органа (1711 оболелих; инц. 23,17/100.000), (графикон 2 и табела 3).

Обољења из ове групе, као узрок смртог исхода региструју се у 110 случаја, са морталитетом од 1,49/100.000 и леталитетом од 0,035%. У 58 случаја (52,7%) је *Tuberculosis*, следе са по 17 случајева *Pneumonia viralis* и *Meningitis bacterialis non. spec.* и са 14 случаја *Pneumonia bacterialis* (табела 6).

Табела 2. Број оболелих и инциденција од респираторних заразних болести у Републици Србији, у периоду од 2004. до 2008. године

Болест		2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
<i>Morbilli</i>	Оболели	8	2	2	201	3
	Инц/100.000	0,11	0,03	0,03	2,71	0,04
<i>Pertusis</i>	Оболели	14	4	5	3	6
	Инц/100.000	0,19	0,05	0,07	0,04	0,11
<i>Varicella</i>	Оболели	51.261	39.691	38.173	49.476	42.961
	Инц/100.000	683,66	529,35	509,1	667,55	582,0
<i>Rubella</i>	Оболели	227	153	77	41	23
	Инц/100.000	3,03	2,04	1,03	0,55	0,31
<i>Parotitis epidemica</i>	Оболели	135	93	52	80	277
	Инц/100.000	1,80	1,24	0,70	1,08	3,75
<i>Scarlatina</i>	Оболели	2940	2559	3214	3912	2630
	Инц/100.000	39,21	34,13	43,19	52,78	35,63
<i>Morbus meningococcica</i>	Оболели	37	46	43	14	4
	Инц/100.000	0,49	0,61	0,57	0,19	0,05
<i>Meningitis bacterialis</i>	Оболели	274	295	203	197	180
	Инц/100.000	3,65	3,93	2,7	2,65	2,43
<i>Hemophilus influenzae</i>	Оболели	-	33	17	28	12
	Инц/100.000	-	0,44	0,23	0,38	0,16
<i>Mononucleosis infectiva</i>	Оболели	1764	1956	2147	2609	2650
	Инц/100.000	23,53	26,09	28,85	35,20	35,90
<i>Tonsilitis* et pharyngitis** streptococcica</i>	Оболели	7083*	7581*	44.931*	68.577*	110.130*
		1562**	1571**	43.222**	86.675**	68.451**
	Инц/100.000	94,47*	101,11*	603,85*	925,27*	1491,96*
		20,83**	20,95**	580,88**	1169,46**	927,32**

Графикон 2. Стопа инциденције од туберкулозе у Републици Србији

Табела 3. Број оболелих и инциденција од туберкулозе према локализацији, у Републици Србији у периоду од 2004. до 2008. године

Болест		2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
<i>Tuberculosis pulmonaris</i>	Оболели	2409	2106	2017	1867	1711
	Инц/100.000	32,13	28,08	26,9	25,19	23,17
<i>Tuberculosis extrapulmonaris</i>	Оболели	137	129	160	151	130
	Инц/100.000	1,83	1,72	2,13	2,03	1,76
УКУПНО	Оболели	2546	2235	2177	2018	1841
	Инц/100.000	33,96	29,80	29,03	27,22	24,94

Табела 4. Учешће појединих респираторних заразних болести у Републици Србији, у 2008. години

Ранг	Респираторна заразна болест	Број оболелих	% учешћа
1	<i>Pharyngitis streptococcica</i>	110.130	34,75
2	<i>Tonsillitis streptococcica</i>	68.451	21,60
3	<i>Varicella</i>	42.961	13,56
4	<i>Pneumonia bacterialis</i>	11.998	3,79
5	<i>Pneumonia viralis</i>	5861	1,85
6	<i>Mononucleosis infectiva</i>	2650	0,84
7	<i>Scarlatina</i>	2630	0,83
8	<i>Tuberculosis</i>	1841	0,58
9	<i>Pneumonia streptococcica</i>	527	0,17
10	<i>Parotitis</i>	277	0,09

Табела 5. Дистрибуција умрлих, по узрасту и полу од респираторних заразних болести у Републици Србији у 2008. години

Узраст/пол	0	1	2	3	4	5	6	7-9	10-14	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60+	Укупно
Мушки	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	1	15	40	59
Женски	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	4	40	51
УКУПНО	3	-	-	-	-	-	-	-	1	-	3	3	1	19	80	110

У односу на узрастну дистрибуцију у овој групи болести (110 умрлих), смртни исход се најчешће региструје у узрасту 60 и више година (72,7% од свих умрлих), затим следи група од 50 до 59 година (17,3%) тако да ове две узрастне групе чине 90% од свих умрлих. Подједнако су заступљена оба пола (табела 5).

Табела 6. Број умрлих, морталитет (Мт) и леталитет (Лт) од респираторних заразних болести у Републици Србији у 2008. години

Болест	2008.		
	Умрли	Мт	Лт
<i>Tuberculosis</i>	58	0,79	3,15
<i>Meningitis pneumococcica</i>	3	0,04	18,75
<i>Meningitis staphylococcica</i>	1	0,01	50,00
<i>Meningitis bacterialis non spec.</i>	17	0,23	10,90
<i>Pneumonia viralis</i>	17	0,23	0,29
<i>Pneumonia bacterialis</i>	14	0,19	0,12
УКУПНО	110	1,49	0,035

Табела 7. Инфлуенца у Републици Србији, у периоду од 2004. до 2008. године

Година	Број оболелих	Инц/100.000	Етиологија
2004.	37.466	499,67	A/Fujian/411/02-like*
2005.	21.163	282,24	A(H3N2) * B/Shangaj/361/like
2006.	9 212	122,85	A (H1) и B*
2007.	56.245	758,88	A (H1), A (H3) * и B
2008.	69.129	936,5	A (H1)* и B

* Доминантни вирус инфлуенце у сезони

Стрептококни фарингитис, тонзилитис и шарлах (*Pharingitis streptococcica*, *Tonsilitis streptococcica* i *Scarlatina*)

У Републици Србији, у 2008. години је пријављено 68.451 оболелих са инц. 927,32/100.000, под дијагнозом *Tonsilitis streptococcica*. Са дијагнозом *Pharingitis streptococcica* 110.130 оболелих са инц. 1491,96/100.000. Регистровано је 2630 оболелих од *Scarlatina* са инц. 35,63/100.000 (табела 2).

Сва три обољења пријављују се путем збирне пријаве. У односу на претходни период број регистрованих *Tonsilitis streptococcica* и *Pharingitis streptococcica* је вишеструко повећан (табела 2).

Менингококна болест (*Morbus meningococcica*)

Укупан број пријављених случајева менингококне болести у 2008. години у Републици Србији износи 4, са инциденцијом од 0,05/100.000. У централној Србији број оболелих је троје а у Војводини само један, са инциденцијом од 0,06/100.000 и 0,05/100.000 (табела 8). Нису регистровани смртни случајеви.

Табела 8. Број оболелих и инциденција менингококне болести у Републици Србији, у периоду од 2004. до 2008. године

Територија	2004.		2005.		2006.		2007.		2008.	
	Оболели Инц/100.000		Оболели Инц/100.000		Оболели Инц/100.000		Оболели Инц/100.000		Оболели Инц/100.000	
Централна Србија	26	0,48	37	0,68	32	0,58	12	0,22	3	0,06
Војводина	11	0,54	9	0,44	11	0,54	2	0,10	1	0,05
Република Србија	37	0,49	46	0,61	43	0,57	14	0,19	4	0,05

Бактеријски менингитиси (*Meningitis bacterialis*)

У 2008. години у Р.Србији регистровано је укупно 180 случаја бактеријских менингитиса са инциденцијом од 2,43/100.000. У централној Србији број оболелих износи 141 са инциденцијом од 2,61/100.000, а у Војводини 39 случајева, са инциденцијом од 1,95/100.000 (табела 9).

Табела 9. Број оболелих и инциденција бактеријских менингитиса у Р. Србији, у периоду од 2004. до 2008. године

Територија	2004.		2005.		2006.		2007.		2008.	
	Оболели Инц/100.000		Оболели Инц/100.000		Оболели Инц/100.000		Оболели Инц/100.000		Оболели Инц/100.000	
Централна Србија	224	4,10	210	3,84	147	2,68	150	2,77	180	2,43
Војводина	50	2,46	85	3,84	56	2,75	47	2,34	141	2,61
Република Србија	274	3,65	295	3,93	203	2,7	197	2,65	39	1,95

Од укупно 4 пријављена летална исхода (Мт=0,05 и Лт=2,22%) у Р. Србији, три су регистрована у централној Србији, а један у Војводини (табела 10).

Табела 10. Бактеријски менингитиси у Републици Србији, у периоду од 2004. до 2008. године, број умрлих, морталитет (Мт/100.000) и леталитет (Лт %)

Болест	2004.			2005.			2006.			2007.			2008.		
	У	Мт	Лт	У	Мт	Лт	У	Мт	Лт	У	Мт	Лт	У	Мт	Лт
<i>Meningitis bacterialis</i>	27	0,36	9,85	1	0,01	2,27	20	0,26	9,85	24	0,32	12,18	4	0,05	2,22

Инфективна мононуклеоза (*Mononucleosis infectiva*)

Број пријављених случајева инфективне мононуклеозе у 2008. години износи 2650, са инц. 35,90/100.000 и највиши је у последњих пет година. На територији централне Србије регистровано је 1986 случајева, са инц. 36,85/100.000, а у Војводини 664 са инц. 33,34/100.000 (табела 11).

Табела 11. Инфективна мононуклеоза у Републици Србији, у периоду од 2004. до 2008. године, број оболелих и инциденција

Година	Централна Србија		Војводина		Република Србија	
	Оболели	Инци/100.000	Оболели	Инци/100.000	Оболели	Инци/100.000
2004.	1289	22,19	475	23,59	1764	23,53
2005.	1426	26,09	530	26,08	1956	26,09
2006.	1553	28,61	594	29,51	2147	28,85
2007.	2016	37,27	593	29,61	2609	35,20
2008.	1986	36,85	664	33,34	2650	35,90

Запаљење плућа (*Pneumonia viralis et bacterialis*)

Запаљење плућа пријављује се збирном пријавом. У 2008. години број пријављених случајева *Pneumonia bacterialis* је 11.998 са инциденцијом од 162,54/100.000 на нивоу Републике Србије, док је број пријављених случајева *Pneumonia viralis* 5861 са инциденцијом од 79,40/100.000 (табела 12). Скок инциденције у 2007. и 2008. години пријављених случајева, може се тумачити као последица збирног пријављивања (графикон 3).

У Републици Србији пријављено је 17 леталних исхода од *Pneumonia viralis* (Мт=0,23/100.000 и Лт=0,29%) и 14 леталних исхода од *Pneumonia bacterialis* (Мт=0,19/100.000 и Лт=0,12%).

Табела 12. Запаљења плућа у Републици Србији у 2008. години, број оболелих, умрлих, инциденција, морталитет и леталитет

Болест	Оболели/Инци.		Умрли/Мт/Лт		
<i>Pneumonia viralis</i>	5861	79,40	17	0,23	0,29
<i>Pneumonia streptococcica</i>	527	7,14	/	/	/
<i>Pneumonia per Haemophilum influenzae</i>	161	2,18	/	/	/
<i>Pneumonia bacterialis</i>	11.998	162,54	14	0,19	0,12
<i>Pneumonia interstitiales aliea</i>	39	0,53	/	/	/
УКУПНО	18.586	251,78	31	0,42	0,16

Графикон 3. Стопа инциденције од запаљења плућа у Републици Србији

Према узрасној дистрибуцији, највише оболелих (7833) односно 42,1% пријављено је у узрасној групи од 25 до 59 година, следи група преко 60 година са 4580 оболелих (24,6%), независно од етиологије (и бактеријска и вирусна запаљења плућа).

ЦРЕВНЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ

У укупном броју оболелих од заразних болести у 2008. години цревне заразне болести заузимају друго место, са учешћем у структури од 7,3%.

У 2008. години у Републици Србији пријављено је 25.725 лица оболелих од цревних заразних болести (инциденција 348,50/100.000) и 12 умрлих особа (морталитет 0,16/100.000) (табеле 1 и 3). У централној Србији пријављена су 18.074 лица (70,3%) оболела од цревних заразних болести, а у Војводини 7651 (29,7%), при чему је виша инциденција регистрована у Војводини (384,18/100.000) (табела 2).

Смртни случајеви регистровани су код оболелих од: *Infectiones intestinales bacterialis non specificata* (4), *Enterocolitis per Clostridium difficile* (2), *Botulismus* (2), *Diarrhoea et gastroenteritis, causa infectionis suspecta* (2), *Dysenteria bacillaris per Shigellam flexneri* (1) и *Hepatitis A viralis acuta* (1).

У односу на претходну годину, у 2008. години регистрован је пораст броја оболелих од цревних заразних болести за 4,2%, док је број умрлих особа исти (табеле 1 и 3).

Алерт систем праћења клиничког налаза, одређених симптома и знакова који би упућивали на цревне заразне болести (акутна воденаста дијареја, акутна крвава дијареја и сумња на гастроинтестиналне болести инфективне етиологије без дијареје), уведен је 8.9.2008. године поводом епидемиолошке ситуације у Црној Гори (епидемија вирусног гастроентеритиса) у недостатку релевантних информација, као и поводом сумње на акутну инфективну жутицу (29.9.2008. године), због појаве неколико већих епидемија ове болести на територији централне Србије. Алерт ситем пријављивања цревних заразних болести је обустављен 29.10.2008. године јер је дошло до смиривања епидемиолошке ситуације у Црној Гори и пада броја оболелих од заразне жутице у централној Србији, као и због наступања сезоне респираторних заразних болести.

Табела 1. Број оболелих и инциденција цревних заразних болести у Републици Србији у периоду од 2004. до 2008. године

Болест		2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
<i>Typhus abdominalis</i> A01	Об.	1	0	0	0	0
	Инци./100.000	0,01	0	0	0	0
<i>Paratyphus B</i> A01.2	Об.	0	0	0	0	1
	Инци./100.000	0	0	0	0	0,01
<i>Shigelloses</i> A03	Об.	181	106	132	203	223
	Инци./100.000	2,41	1,41	1,76	2,73	3,02
<i>Infectiones intestinales bacteriales aliae</i> A04	Об.	11.536	6441	7056	5538	5910
	Инци./100.000	153,85	85,90	94,11	74,72	80,06
<i>Salmonelloses</i> A02	Об.	3449	2280	2505	2760	1766
	Инци./100.000	46,0	30,41	33,41	37,23	23,92
<i>Hepatitis viralis non determinata</i> B19	Об.	297	211	163	158	118
	Инци./100.000	3,96	2,81	2,17	2,13	1,59
<i>Hepatitis viralis acuta A</i> B15	Об.	840	1042	1146	2860	2042
	Инци./100.000	11,2	13,90	15,28	38,59	27,66
<i>Intoxicaciones alimentariae bacteriales</i> A05	Об.	4420	3449	3210	2429	2369
	Инци./100.000	58,59	46,00	42,81	32,77	32,09
<i>Menigitis viralis</i> A87	Об.	329	490	192	316	228
	Инци./100.000	4,39	6,54	2,56	4,26	3,09

Болест		2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
<i>Amebiasis</i> A06	Об.	41	39	33	28	20
	Инци./100.000	0,54	0,52	0,44	0,38	0,27
<i>Botulismus</i> A05.1	Об.	8	10	6	19	4
	Инци./100.000	0,11	0,13	0,08	0,26	0,05
<i>Infectiones intestinales virales</i> A08	Об.	1730	НП*	НП*	НП*	НП*
	Инци./100.000	23,07				
<i>Infestationes intestinales protozoicae aliae</i> A07	Об.	75	346	317	264	266
	Инци./100.000	1,00	4,61	4,23	3,56	3,60
**Diarrhoea et gastroenteritis, causa infectionis susp. A09	Об.	2.931	6.184	11.856	10.066	12.778
	Инци./100.000	39,09	82,48	158,12	135,81	173,10
УКУПНО	Об.	25.838	20.598	26.616	24.641	25.725
	Инци./100.000	344,60	274,71	354,97	332,46	348,50

*од 2005. године овај ентитет се не пријављује

** пријављује се од 2004. године

У периоду од 2004. до 2008. године, највећи број оболелих од цревних заразних болести (26.616 са инциденцијом 354,97/100.000) у Републици Србији регистрован је 2006. године (табела 2).

Табела 2. Број оболелих и инциденција цревних заразних болести у Републици Србији у периоду од 2004. до 2008. године

Територија		2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
Централна Србија	Об.	19.979	15.304	18.124	18.231	18.074
	Инци./100.000	365,51	279,98	331,58	337,05	335,32
Војводина	Об.	5859	5294	8492	6.410	7.651
	Инци./100.000	288,34	258,32	417,92	320,08	384,18
Република Србија	Об.	25.838	20.598	26.616	24.641	25.725
	Инци./100.000	344,60	274,71	354,97	332,46	348,50

У групи цревних заразних болести најзаступљеније су дијареја и гастроентеритис претпостављено заразни (12.776 случајева тј. 49,67%) и бактеријске цревне инфекције (5910 случајева тј. 22,97%), а следе бактеријске алиментарне интоксикације (2369 тј. 9,2%) акутни вирусни хепатитис А (2042 случајева тј. 7,94%), салмонелозе (1766 тј. 6,86%) (табела 3).

Табела 3. Учесталост цревних заразних болести у 2008. години

Ранг	Врста обољења	Број оболелих	Учешће (%)
1.	<i>Diarrhoea et gastroenteritis, causa infectionis suspecta</i> A09	12.778	49,67%
2.	<i>Infectiones intestinales bacteriales</i> A04	5910	22,97%
3.	<i>Intoxicaciones alimentariae bacteriales</i> A05	2369	9,2%
4.	<i>Hepatitis acuta</i> A B15	2042	7,94%
5.	<i>Salmonellosis</i> A02	1766	6,86%
6.	<i>Lambliasis</i> A07.1	266	1,03%
7.	<i>Meningitis viralis</i> A87	228	0,89%
8.	<i>Shigellosis</i> A03	223	0,87%
9.	<i>Hepatitis virosa non determinata</i> B19	118	0,46%
10.	<i>Amoebiasis</i> A06	20	0,08%
11.	<i>Botulismus</i> A05.1	4	0,02%
УКУПНО		25.725	100,00

Највиша узрасно-специфична инциденција бактеријских интестиналних инфекција регистрована је у узрасној групи 0–4 године (279,65/100.000), а најнижа (48,78/100.000) у узрасној групи 40–49 година. Такође, у узрасној групи 0–4 године регистрована је највиша инциденција код дијареје и гастроентеритиса инфективне природе (532,70/100.000), код салмонелоза (255,42/100.000) и код шигелоза (12,35/100.000), (табела 4).

Највише узрасно-специфичне инциденције бактеријских алиментарних интоксикација регистроване су у узрасним групама 5–9 (55,73/100.000), 15–19 (55,00/100.000) и 20–29 година (53,62/100.000), док су код акутног вирусног хепатитиса А највише специфичне инциденције регистроване у млађим узрасним групама 15–19, 10–14, 20–29 и 5–9 година (83,70; 76,15; 75,05 и 74,39/100.000). Узрасно-специфичне инциденције акутног вирусног хепатитиса А, шигелоза и бактеријских алиментарних интоксикација су знатно ниже у поређењу са узрасно-специфичним инциденцијама бактеријских интестиналних инфекција, дијареје и гастроентеритиса инфективне природе и салмонелоза (табела 4).

Табела 4. Узрасно-специфична инциденција појединих цревних заразних болести у Републици Србији у 2008. години

Узрасне групе	<i>Infectiones intest. bact.</i>		<i>Intoxicaciones aliment. bact.</i>		<i>Diarrhoea et gastroenteritis, causa infectionis suspecta</i>		<i>Salmonelloses</i>		<i>Shigelloses</i>		<i>Hepatitis acuta A</i>	
	Об.	Инц.	Об.	Инц.	Об.	Инц.	Об.	Инц.	Об.	Инц.	Об.	Инц.
0 - 4	1093	293,84	123	33,06	2482	667,25	703	188,99	54	14,51	58	15,59
5 - 9	426	114,95	195	53,37	1280	350,33	250	68,42	36	9,85	196	53,64
10 - 14	334	82,38	196	48,34	1089	268,60	81	19,97	18	4,43	195	48,09
15 - 19	335	75,05	254	56,90	1064	238,38	69	15,45	12	2,68	270	60,49
20 - 29	828	81,66	530	52,27	1391	137,52	142	14,00	38	3,74	558	55,03
30 - 39	595	60,35	325	32,96	1311	132,98	142	14,40	23	2,33	349	35,40
40 - 49	527	52,39	238	23,66	1006	100,00	106	10,53	12	1,19	240	23,85
50 - 59	609	53,08	244	21,26	1155	100,67	122	10,63	12	1,04	121	10,54
>60	1163	70,93	264	16,10	2000	121,98	151	9,20	18	1,09	57	3,47

Највећи број цревних заразних болести регистрован је у летњим и раним јесењим месецима, што је и епидемиолошка карактеристика ове групе болести, тако да је од јуна до октобра регистровано 14.488 случајева, односно 56,32% (табела 5).

Табела 5. Сезонско кретање цревних заразних болести у Републици Србији током 2008. године

Месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Цревне заразне болести	Об.	Об.	Об.	Об.	Об.	Об.	Об.	Об.	Об.	Об.	Об.	Об.
	1177	1202	1216	1332	1331	1696	2433	2883	3816	3660	2620	2359

Од укупног броја умрлих од свих заразних болести у 2008. години (212), од цревних заразних болести умрло је дванаест особа, односно 5,66%. У периоду 2004–2008. година од цревних заразних болести умрла је 41 особа, при чему је највећи број умрлих регистрован 2007. и 2008. године (по 12 лица са морталитетом од 0,15/100.000, односно 0,16/100.000), (табела 6).

Табела 6. Број умрлих и морталитет од цревних заразних болести у Републици Србији у периоду 2004–2008. године

Година	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
Број умрлих	3	7	7	12	12
Морталитет /100.000	0,04	0,09	0,09	0,15	0,16

Трбушни тифус (*Typhus abdominalis*)

На територији Републике Србије у 2008. години није регистрован ниједан случај оболевања од трбушног тифуса. У периоду 2004–2008. година у Републици Србији пријављена је једна особа оболела од трбушног тифуса у 2004. години, са територије централне Србије (табела 7).

Табела 7. Број оболелих од трбушног тифуса у Републици Србији, у периоду од 2004. до 2008. године

Територија	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
Централна Србија	1	0	0	0	0
Војводина	0	0	0	0	0
Република Србија	1	0	0	0	0

Паратифус Б (*Paratyphus B*)

У 2008. години пријављен је један случај паратифуса Б. Ради се о особи женског пола, узраста 60 и више година, која је по занимању домаћица из села Тмава (између Блаца и Куршумлије). То подручје је ендемско за тифус и паратифус. Особа је оболела у јануару 2008. године, а клицоноштво је потврђено у марту 2008. године. Лечена је у приватној паркси. Примоизолат је послат на идентификацију у Референтну лабораторију за салмонелозе, шигелозе и јерсиниозе Института за јавно здравље Србије, где је идентификована *Salmonella paratyphi B dT-*. Нико из околине није оболео. Паратифуса није било на територији Републике Србије од 1999. године, када је регистрован један случај у централној Србији.

Салмонелозе (*Salmonellosis*)

У поређењу са 2007. годином, када је пријављено 2670 случајева салмонелоза у Републици Србији, у 2008. години региструје се пад броја оболелих (1766) за 33,86%. Као и у целом посматраном периоду и у 2008. години регистрована је виша инциденција у Војводини (31,73/100.000) у односу на стопу у централној Србији (21,03/100.000), (табела 8).

Највиша специфична инциденција регистрована је у узрасној групи 0–4 године (188,99/100.000), а најнижа у узрасној групи 60 и више година (9,20/100.000) (табела 4).

Табела 8. Број оболелих и инциденција салмонелоза у Републици Србији, у периоду од 2004. до 2008. године

Територија		2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
Централна Србија	Об.	2361	1551	1570	1982	1134
	Инци./100.000	43,19	28,38	28,72	36,64	21,03
Војводина	Об.	1088	729	935	778	632
	Инци./100.000	53,54	36,20	46,01	38,84	31,73
Република Србија	Об.	3449	2280	2505	2760	1766
	Инци./100.000	46,00	30,41	33,41	37,23	23,92

У 2008. години у Републици Србији у узорцима хуманог материјала у микробиолошким лабораторијама института/завода за јавно здравље, здравствених центара и неколико приватних микробиолошких лабораторија, дијагностиковано је и пријављено укупно 2361 примоиолата салмонела, што у односу на претходну годину (3662) представља пад за 35,5% (уз напомену да ЗЈЗ Туприја није доставио годишњи извештај). У структури серотипизираних узрочника у референтној лабораторији Института за јавно здравље Србије доминира *S. Enteritidis* (1924 изолата) са учешћем од 81,49%, а следе *S. Typhimurium* (95 изолата или 4,02%) и *S. infantis* (62 изолата или 2,63 %) (табела 9).

Табела 9. Учесталост појединих серотипова *Salmonella* хуманог порекла у Републици Србији у 2008. години типизираних у референтној лабораторији

<i>Salmonella</i>	Број изолата	Учешће %
<i>S. Enteritidis</i>	1924	81,49
<i>S. Typhimurium</i>	95	4,02
<i>S. Infantis</i>	62	2,63
<i>S. Seftenberg</i>	54	2,29
<i>S. Stanleyville</i>	32	1,36
<i>S. Thompson</i>	16	0,68
<i>S. Agona</i>	15	0,64
<i>S. Bovismorbificans</i>	14	0,59
Остале	149	6,31
Укупно	2361	100,00

Шигелозе (*Shigelloes*)

У групи цревних заразних болести регистрованих у 2008. години шигелозе заузимају осмо место са 223 случаја оболевања, процентуалним учешћем 0,87% и инциденцијом 3,02/100.000 (табеле 1 и 3). У 2008. години регистрована је нешто виша инциденција шигелоза у Републици Србији у односу на претходну годину (3,02 према 2,73/100.000), при чему је виша инциденција регистрована у Војводини (3,96/100.000) у односу на централну Србију (2,67/100.000) (табела 10).

Током 2008. године највиша узрасно-специфична инциденција шигелоза на територији Републике Србије регистрована је у узрасним групама 0–4 и 5–9 година (14,51 и 9,85/100.000), а најнижа у узрасту 50–59 и 60 и више година (1,04 и 1,09 /100.000) (табела 4).

У току 2008. године регистрован је један смртни исход овог обољења код особе женског пола узраста 60 и више година са територије централне Србије.

Табела 10. Број оболелих и инциденција шигелоза у Републици Србији у периоду од 2004. до 2008. године

Територија		2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
Централна Србија	Об.	142	55	101	108	144
	Инц./100.000	2,60	1,01	1,85	1,98	2,67
Војводина	Об.	39	51	31	172	79
	Инц./100.000	1,92	2,51	1,53	8,46	3,96
Република Србија	Об.	181	106	132	280	223
	Инц./100.000	2,41	1,41	1,76	3,73	3,02

У микробиолошким лабораторијама у Р. Србији дијагностиковано је и пријављено укупно 265 изолата бактерија из рода шигела. Међу серотипизираним изолатима шигела у референтној лабораторији Института за јавно здравље Србије доминира као и претходних година *Sh. sonnei* са 181 изолата (68,3%), а следи *Sh. flexneri* са 82 изолата (30,94%) и само два изолата *Sh. Boydii* (уз напомену да ЗЗЈЗ Ћуприја није доставио годишњи извештај), док *Sh. dysenteriae* није изолована (табела 11).

Табела 11. Учесталост појединих серотипова *Shigella* у Р. Србији у 2008. години типизираних у референтној лабораторији

Shigella	Број изолата	Учешће %
<i>Sh. Sonnei</i>	181	68,30
<i>Sh. flexneri</i>	82	30,94
<i>Sh. boydii</i>	2	0,75
УКУПНО	265	100,00

Бактеријске цревне инфекције (*Infectiones intestinales bacteriales aliae*)

У Републици Србији у 2008. години пријављено је 5910 случајева бактеријских цревних инфекција (инциденција 80,06/100.000 тј. 22,97% свих цревних заразних болести), при чему је регистрован пораст броја оболелих за 6,3% у односу на претходну годину (табела 1). У Војводини је регистрована нижа инциденција (72,45/100.000) у односу на централну Србију (82,87/100.000).

Највиша узрасно-специфична инциденција регистрована је у узрасту 0-4 године (293,84/100.000), а најнижа у узрасној групи 40 - 49 и 50 - 59 година (52,39 и 53,08/100.000) (табела 4).

Регистрована су четири смртна исхода, сви у централној Србији, од којих један код особе узраста 15-19 година и три код особа узраста 60+ година.

Бактеријске алиментарне интоксикације (*Intoxicaciones alimentariae bacteriales*)

У групи цревних заразних болести бактеријске алиментарне интоксикације се налазе на трећем месту са 2369 оболелих особа (9,2%) (табела 3).

Број пријављених случајева (2369) у 2008. години бележи незнатан пад (2,5%) у поређењу са претходном годином, када је регистровано 2429 оболелих, а уједно је и најнижи у посматраном временском периоду (табела 12). У централној Србији је регистрована незнатно виша инциденција (35,15/100.000) у односу на Војводину (23,8/100.000) (табела 12).

Највише узрасно-специфичне инциденције регистроване су у узрасту 15–19 и 5–9 година (56,90 и 53,37/100.000), а најнижа у узрасној групи 60 и више година (16,10/100.000) (табела 4).

У 2008. години није регистрован ниједан смртни исход код особа оболелих од бактеријске алиментарне интоксикације.

Табела 12. Број оболелих и инциденција бактеријских алиментарних интоксикација у Р. Србији у периоду 2004 –2008. година

Територија		2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
Централна Србија	Об.	2937	2409	2400	1956	1895
	Инц.	53,73	44,07	43,91	36,16	35,15
Војводина	Об.	1483	1040	810	473	474
	Инц.	72,98	51,18	39,86	23,61	23,8
Република Србија	Об.	4420	3449	3210	2429	2369
	Инц.	58,95	46,00	42,81	32,77	32,09

Ботулизам (*Botulismus*)

У односу на претходну годину, када је регистровано 19 оболелих лица од ботулизма, у 2008. години у Републици Србији пријављен је готово петоструко мањи број оболелих (4 случаја и инциденција 0,05/100.000) што је уједно најмањи број случајева у посматраном временском периоду (табеле 1 и 13). У Војводини је регистрована виша инциденција (0,15/100.000) него у централној Србији (0,02/100.000). Оболеле особе са територије Војводине су чланови породице из епидемије ботулизма пријављене на територији општине Сента, који у епидемиолошкој анкети наводе податак да су конзумирали паштету у цреву, која је купљена у оближњој продавници. Нису утврђене друге намирнице које би могле да послуже као извор инфекције. Од троје оболелих у овој епидемији, две особе узраста 40–49 и 60 и више година су умрле.

Табела 13. Оболели од ботулизма у Републици Србији у периоду 2004 –2008. година

Територија	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
Централна Србија	4	3	5	12	1
Војводина	4	7	1	7	3
Република Србија	8	10	6	19	4

Дијареја и гастроентеритис претпостављено заразни (*Diarrhoea et gastroenteritis, causa infectionis suspecta*)

Од 2004. године обавези пријављивања подлежу сви случајеви дијареје и гастроентеритиса где узрочник није лабораторијски доказан, а постоји уверење да је инфективне природе. Са пријављених 10.066 случајева (што представља благ пад од 15,1% у односу на 2006. годину када је пријављено 11.856 случајева) и учешћем од 40,85% овај ентитет заузима прво место у групи цревних заразних болести пријављених током 2007. године (табела 3). Скоро четвороструки пораст у односу на 2004. годину, највероватније је резултат чињенице да су у ову групу сврстане све дијареје и гастроентеритиси вирусне природе који се не пријављују као посебан ентитет од 2005. године. Инциденција у Републици Србији износи 135,81/100.000, при чему је стопа виша у Војводини (166,63/100.000) у односу на централну Србију (124,40/100.000).

Највиша узрасно-специфична инциденција регистрована је у узрасту 0–4 године (667,25/100.000), а најнижа у узрасној групи 40-49 и 50 - 59 година (100,00 и 100,67/100.000) (табела 4).

Регистрована су два смртна исхода овог обољења у централној Србији, код особа женског пола узраста 60+ година.

Амебијаза (*Amoebiasis*)

Са 20 случаја обољења и учешћем у структури цревних заразних болести са 0,08%, амебијаза заузима десето место у групи у 2008. години (табела 3). Инциденција у Републици Србији износи 0,27/100.000 и најнижа је инциденција у периоду 2004–2008. година (табела 1). У Војводини је регистрована виша инциденција (0,60/100.000) него у централној Србији (0,15/100.000).

Протозоалне цревне инфестације (*Infestationes intestinales protozoicae aliae*)

У Републици Србији је током 2008. године пријављено 266 случаја ламблијазе са инциденцијом 3,60/100.000, готово исто као и у 2007. години (табела 1). У групи цревних заразних болести у 2008. години ламблијаза се налази на шестом месту са учешћем од 1,03%. У Војводини је регистрована знатно виша инциденција (7,88/100.000) него у централној Србији (2,02/100.000).

Вирусни менингитис (*Meningitis viralis*)

У Републици Србији у 2008. години регистрован је пад броја оболелих од вирусног менингитиса (228) за 27,85% у односу на претходну годину, када је регистровано 316 случајева. У 2008. години је у Републици Србији регистрована је инциденција 3,08/100.000 (табела 1). У Војводини је регистрована нешто виша инциденција (3,26/100.000) у односу на централну Србију (3,02/100.000).

У 2008. години није регистрован ниједан смртни исход ове болести.

Акутни хепатитис А и неодређени акутни вирусни хепатитис (*Hepatitis acuta A et Hepatitis viralis acuta non determinata*)

У 2008. години у Р. Србији регистроване су 2042 особе оболеле од акутног вирусног хепатитиса А, што је за 29% мање у односу на претходну годину када је пријављено 2860 оболелих особа (табела 1). У централној Србији је регистрована виша инциденција (33,87/100.000) у односу на Војводину (10,84/100.000). Највиша узрасно-специфична инциденција регистрована је у узрасту 15–19 година (60,49/100.000), затим у узрасним групама 20–29 и 5–9, а најнижа у узрасту 60 и више година (3,47/100.000) (табела 4).

Регистрован је један смртни исхода ове болести у централној Србији, код особе женског пола узраста 20–29 година.

У 2008. години регистровано је 118 особа оболелих од акутног вирусног хепатитиса чији узрочник није утврђен, што је за 25% мање него у 2007. години, када је регистровано 158 случајева. Инциденција неодређеног вирусног хепатитиса у 2008. години у Републици износила је 1,59/100.000 и најнижа је у посматраном петогодишњем периоду (табела 1). У Војводини је регистрована знатно нижа инциденција (0,40/100.000) у поређењу са централном Србијом (2,04/100.000).

ЗООНОЗЕ

У 2008. години пријављена су укупно 303 оболела од зооноза са инциденцијом од 4,10/100.000 (табела 1). Број оболелих у овој години је за 19,9% мањи од броја пријављених у претходној години, а условљен је падом броја оболелих од трихинелозе, тетануса, лептоспирозе, токсоплазмозе и хеморагијске грознице са бубрежним синдромом. У овој години, леталитет у групи зооноза био је 1,32% (4 умрла лица) и дупло је нижи од леталитета забележеног у претходној години (2,6%). Смртни случајеви забележени су код *тетануса* (3) и *лептоспирозе* (1).

На подручју Републике Србије, у периоду од 2004. до 2008. године, зоонозе показују циклично јављање са годишњим осцилацијама у броју оболелих.

Табела 1. Број оболелих и инциденција зооноза на територији Републике Србије, у периоду од 2004. до 2008. године

Болест		2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
<i>Tetanus alius</i>	Оболели	12	15	7	11	5
	Инц/100.000	0,16	0,2	0,09	0,15	0,07
<i>Listerios, non specificata</i>	Оболели	1	5	1	3	3
	Инц/100.000	0,01	0,07	0,01	0,04	0,04
<i>Anthrax</i>	Оболели	1	1	-	-	4
	Инц/100.000	0,01	0,01	-	-	0,05
<i>Leptospirosis</i>	Оболели	35	42	26	41	30
	Инц/100.000	0,47	0,56	0,35	0,55	0,41
<i>Trichinellosis</i>	Оболели	85	339	188	177	91
	Инц/100.000	1,13	4,52	2,53	2,39	1,23
<i>Echinococcosis</i>	Оболели	21	47	38	25	37
	Инц/100.000	0,28	0,63	0,5	0,33	0,5
<i>Brucellosis</i>	Оболели	62	36	11	0	4
	Инц/100.000	0,82	0,48	0,15	0	0,05
<i>Toxoplasmosis</i>	Оболели	67	56	69	88	78
	Инц/100.000	0,89	0,75	0,92	1,19	1,06
<i>Psittacosis-ornithosis</i>	Оболели	3	1	2	0	0
	Инц/100.000	0,04	0,01	0,03	0	0
<i>Q febris</i>	Оболели	12	3	46	12	15
	Инц/100.000	0,16	0,04	0,62	0,16	0,20
<i>Febris haemorrhagica cum syndromate renalis</i>	Оболели	19	8	42	14	11
	Инц/100.000	0,25	0,11	0,56	0,19	0,14
<i>Tularemia</i>	Оболели	37	56	36	7	25
	Инц/100.000	0,49	0,75	0,48	0,09	0,34
УКУПНО	Оболели	363	609	466	378	303
	Инц/100.000	4,84	8,12	6,26	5,10	4,10

Тетанус (*Tetanus alius*)

У 2008. години у Републици Србији пријављено је укупно пет случајева тетануса одраслих, што је дупло мање него у претходној години када је регистровано 11 случајева. Инциденција је износила 0,07/100.000 (табела 2).

У централној Србији регистрована су три оболела, по један из Подунавског, Зајечарског и Јабланичког округа. На територији Војводине пријављено је двоје оболелих, по један из Средњебанатског и Западнобачког округа.

Од троје умрлих особа од тетануса у 2008. години, једна особа је из централне Србије (леталитет 33,33%), а две особа из Војводине (леталитет 100%, троструко виши него претходне године) и све умрле особе су у узрасној групи 60 и више година.

У узрасту 60 и више година пријављено је свих пет оболелих, уз доминацију женског пола (4:1).

Табела 2 . Број оболелих и инциденција тетануса у Републици Србији, у периоду од 2004. до 2008.године

Болест		2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
<i>Tetanus alius</i>	оболели	12	15	7	11	5
	Инц/100.000	0,16	0,2	0,09	0,15	0,07

Тетанус новорођенчади (*Tetanus neonati*)

У 2008. години у Републици Србији нису регистровани случајеви тетануса новорођенчади.

Антракс (*Anthrax*)

У 2008. години регистрована су четири случаја кожног антракса у Р. Србији, сви са територије централне Србије. Три случаја су из епидемије кожног антракса која је регистрована у Сјеници, Златиборски округ. Епидемиолошком анкетом и истраживањем утврђено је да су оболеле особе (отац, ћерка и комшија) учествовале у клању и обради меса и коже "болесног говечета". Са територије Топличког округа пријављен је један случај кутаног антракса код особе женског пола, код које није утврђен начин заражавања.

Лептоспироза (*Leptospirosis*)

У 2008. години регистровано је 30 случајева оболевања од лептоспирозе, што је за 26,88% мање у поређењу са 2007. годином када је пријављен 41 оболели.

На подручју централне Србије пријављено је 17 случајева (инц.0,32/100.000), а у Војводини 13 (инц.0,65/100.000). Сви оболели су узраста преко 15 година, са већом заступљеношћу мушког пола (93,3%).

У 2008. регистрован је један смртни исход у Војводини (леталитет 7,7%), код особе мушког пола у узрасној групи 50–59.

У референтној лабораторији Института за јавно здравље Србије у току 2008. године прегледано је укупно 185 серума на лептоспире, од којих је 32 или 17,3% било позитивно.

Трихинелоза (*Trichinellosis*)

У 2008. години, у Републици Србији пријављен је 91 оболели од трихинелозе, инциденција је износила 1,23/100.000, што је дупло мање него претходне године, а од тога су 74 случаја или 81,32% регистрована у епидемијској форми (9 епидемија). У централној Србији пријављено је 36 оболелих, а у Војводини 55 оболелих (табела 3). Према територијалној дистрибуцији највиша инциденција трихинелозе региструје се у Севернобанатском (18,45/100.000), Јужнобанатском (4,24/100.000) и Јабланичком округу (2,15/100.000).

Трихинелоза показује изразиту сезоност у току јануара, фебруара, марта и децембра, а највећи број оболелих регистрован је у фебруару 2008. године (35 оболелих,

односно 38,46%). Оболеле особе региструју се у свим узрасним групама, али највећи број оболелих је у узрасту од 20 до 59 година (укупно 54 оболелих, односно 59,34%). Као и ранијих година, у оболевању је заступљенији мушки пол (55:45).

Табела 3. Број оболелих и инциденција од трихинелозе у Републици Србији, у периоду од 2004. до 2008. године

Болест		2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
<i>Trichinellosis</i>	Оболели	85	339	188	177	91
	Инц/100.000	1,13	4,52	2,53	2,39	1,23

Ехинококоза (*Echinococcosis*)

У 2008. години оболело је 37 особа (инц. 0,5/100.000) и то од *Echinococcosis hepatis* 32 особе, *Echinococcosis pulmonis* 4 особе и од *Echinococcosis hepatis* једна особа. У централној Србији су оболеле 23 особе, а у Војводини 14. Осим једне оболеле особе узраста 10–14 година са територије Војводине, све оболеле особе су у узрасту изнад 20 година, а доминира женски пол (62% оболелих). Болест се региструје током целе године без сезонских врхова.

У периоду од 2004. до 2008. године у Републици Србији, највећи број оболелих од ехинококоза (47) као и највиша инциденција (инц.0,63/100000), забележени су 2005. године.

Бруцелоза (*Brucellosis*)

У 2008. години, у Републици Србији регистрована су четири (4) случаја бруцелозе (инц. 0,05/100.000), три особе женског и једна особа мушког пола у узрасту 20–49 година, сви са територије централне Србије.

Токсоплазмоза (*Toxoplasmosis*)

У односу на претходну, у 2008. години дошло је до пада броја пријављених случајева токсоплазмозе за 11,4%.

Пријављено је укупно 78 случајева (инц.1,06/100.000), од тога у централној Србији 56 (инц. 1,03/100.000), а у Војводини 22 (инц. 1,1/100.000). Највећи број оболелих је у узрасним групама 30–39 (19), 20–29 (17) и 15–19 година (13), уз доминацију женског пола (66,67%).

Орнитоза-пситакоза (*Ornithosis- psittacosis*)

У 2008. години, нису регистровани случајеви орнитоза-пситакозе.

Q грозница (*Q febris*)

Као и у претходној години, у 2008. години Q грозницу пријављује само Војводина, а број пријављених је 25% већи у односу на претходну годину (табела 4). Оболело је укупно 15 особа (инц. 0,20/100.000), а највиша инциденција регистрована је у Севернобанатском округу (инц. 3,18/100.000). Сви регистровани случајеви су у узрасту од 15 и више година, а међу оболелима је двоструко више особа мушког пола.

Q грозница се јављала и у епидемијском облику, пријављене су две породичне епидемије са по 3 и 5 оболелих особа, обе са територије Војводине. Извор заразе у једној епидемији биле су оболеле и угинуле козе.

Табела 4. Број оболелих и инциденција од Q грознице у Републици Србији, у периоду од 2004. до 2008. године

Болест		2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
<i>Q febris</i>	Оболели	12	3	46	12	15
	Инц/100.000	0,16	0,04	0,62	0,16	0,20

Хеморагијска грозница са бубрежним синдромом (*Febris haemorrhagica cum syndroma renali*)

У 2008. години пријављено је 11 оболелих (инц.0,14/100.000), сви у централној Србији (инц. 0,26/100.000).

У периоду од 2004. до 2008. године, највећи број оболелих од хеморагијске грознице са бубрежним синдромом (42), као и највиша инциденција (0,56/100.000) забележени су 2006. године (табела 5).

Према узрасној дистрибуцији највећи број оболелих је у узрасту од 30–39 година (3), са доминацијом мушког пола (10:1).

Сви оболели су лабораторијски потврђени у Институту за вирусологију, вакцине и серуме „Торлак,” као хеморагијске грознице са бубрежним синдромом.

Табела 5. Број оболелих и инциденција од хеморагијске грознице са бубрежним синдромом у Републици Србији, у периоду од 2004. до 2008. године

Болест		2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
<i>Febris haemorrhagica cum syndroma renali</i>	Оболели	19	8	42	14	11
	Инц/100.000	0,25	0,11	0,56	0,19	0,14

Туларемија (*Tularemia*)

У 2008. години регистрован је троструко већи број оболелих од туларемије (25) у односу на претходну годину (7). Сви оболели су са подручја централне Србије, а од тога су 15 особа из Нишавског округа (инц. 3,97/100.000). Највише оболелих регистровано је у јануару месецу (3 оболела).

У периоду од 2004. до 2008. године, највећи број оболелих (56) и највиша инциденција (инц. 0,75/100.000) регистровани су 2005. године. Најмањи број оболелих (7) и најнижа инциденција (инц. 0,09/100.000) забележени су 2007. године (табела 1).

Листериоза (*Listeriosis*)

У 2008. години пријављена су три случаја листериозе (инц. 0,04/100.000) са подручја Војводине.

ВЕКТОРСКЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ

У 2008. години, на подручју Републике Србије, пријављено је укупно 877 случајева болести из ове групе, са инциденцијом 8,97/100.000. Пораст броја пријављених случајева, у односу на претходну годину износи 24,2%, и последица је већег броја пријављених случајева лајмске болести.

Табела 1. Број оболелих и инциденција векторских болести у Републици Србији, у периоду од 2004. до 2008. године

Болест		2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
<i>Malaria</i>	Оболели	8	11	4	13	12
	Инц/100.000	0,10	0,15	0,05	0,17	0,16
<i>Morbus Lyme</i>	Оболели	666	421	510	651	864
	Инц/100.000	8,88	5,61	6,85	8,78	11,7
<i>Leishmaniasis</i>	Оболели	4	4	3	1	1
	Инц/100.000	0,05	0,05	0,04	0,01	0,01
<i>Encephalitis viralis ixodibus</i>	Оболели	-	-	*1	-	-
	Инц/100.000	-	-	0,01	-	-
УКУПНО	Оболели	679	436	518	665	877
	Инц/100.000	9,06	5,81	6,96	8,97	11,88

*Случај *Encephalitis viralis ixodibus* пријављен 2006. године највероватније је погрешно класификован у групу векторских заразних болести уместо у групу цревних заразних болести као *Meningitis viralis*.

Маларија (*Malaria*)

У 2008. години регистровано је 12 случајева импортоване маларије (*Malaria tropica* осам и *Malaria non specificata* четири случаја), инциденција 0,16/100.000. У поређењу са 2007. годином, када је пријављено 13 оболелих, број регистрованих случајева маларије је готово исти.

Један случај регистрован је на територији Војводине (инц. 0,05/100.000), а сви остали случајеви (11) регистровани су на подручју централне Србије (инц. 0,2/100.000). Међу оболелима су две особе женског пола, остало су мушкарци. Према узрасној дистрибуцији шест особа је узраста 40-49 година, четири особе узраста 50-59 година и по једна особа узраста 20-29 и 30-39 година.

Оболела лица су извесно време боравила на раду, у трајању од једног или више месеци, у земљама са ендемском маларијом (Екваторијална Гвинеја, Гана, Мароко, Зимбабве, Сијера Леоне) и нередовно, или уопште нису користили хемиопрофилактику против маларије. Једно оболело лице је држављанин Нигерије, спортиста, фудбалер ФК Војводина, а једна оболела особа је дипломатско лице, запослено у канцеларији УН у Београду.

Лајмска болест (*Morbus Lyme*)

Лајмска болест и у 2008. години представља водећу болест у групи векторских болести, са учешћем у структури од 98,5%. У овој години пријављена су укупно 864 случаја лајмске болести (инц. 11,7/100.000), што је за 24,7% више регистрованих него у претходној години. У централној Србији пријављено је 620 оболелих (инц. 11,5/100.000), а у Војводини 244 оболелих (инц. 12,25/100.000). Болест се региструје у свим окрузима Републике Србије, са највишом инциденцијом у Колубарском округу (72,27/100.000) и најнижом инциденцијом у Јабланичком округу (0,43/100.000).

Лајмска болест се региструје током целе године, са највећом учесталошћу у јуну месецу, када је оболело 328 лица, скоро трећина свих пријављених. Заступљеност женског пола у односу на мушки била је 53,8:46,2. Оболели се региструју у свим узрастима, а најзаступљеније су узрастне групе од 20 до 60 година, које заједно учествују са 80,4% у укупном оболевању.

У референтној лабораторији за лептоспире, борелије и трепонеме Института за јавно здравље Србије у току 2008. године у оквиру дијагностике лајмске болести тестирано је 1579 узорка ЕЛИСА тестом, у оквиру којих је у IgM класи било позитивно 226, а у IgG 170 узорка. У Вестерн-блот тесту од 380 узорка било је 42 позитивних у IgM класи, а 14 у IgG класи.

Лајшманијаза (*Leishmaniasis*)

Регистровање лајшманијазе на подручју Србије, у форми појединачних случајева наставља се и у 2008. години, када је пријављен један случај (инц. 0,01/100.000) из централне Србије.

ПАРАЗИТАРНЕ БОЛЕСТИ

Од паразитарних болести обавезном пријављивању од 2005. године подлеже само шуга.

Шуга (*Scabies*)

У 2008. години пријављено је 4348 случајева шуге (инц. 58,9/100.000), што је за 10,8% мање пријављених него у 2007. години (табела 1). У централној Србији пријављено је 2349 случајева (инц. 43,58/100.000), а у Војводини 1999 (инц. 100,37/100.000).

Регистровано је 6 епидемија шуге.

Табела 1. Број оболелих и инциденција шуге у Републици Србији, у периоду од 2004. до 2008. године

Болест		2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
<i>Scabies</i>	оболели	4351	3567	4555	4872	4348
	Инци/100.000	58,03	47,57	61,22	65,74	58,9

ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ КОЈЕ СЕ ПРЕНОСЕ ПОЛНИМ ПУТЕМ

Заразне болести које се преносе полним путем, искључујући вирусне хепатитисе Б и Ц, са 2526 оболелих учествују са 0,7% међу свим регистрованим заразним болестима у Републици Србији током 2008. године.

Основна обележја у групи заразних болести које се преносе полним путем у периоду 2004-2008. година су смањење броја оболелих од сифилиса и болести узрокованих HIV-ом (AIDS, сида) и вишеструки пораст броја пријављених случајева гениталне хламидијалне инфекције, док се оболевање од гонореје карактерише мањим или већим осцилацијама. Пријављени случајеви не приказују реално стање, како због непознатог степена подрегистрације тако и због инсуфицијентног пријављивања из приватног здравственог сектора (табела 1).

Табела 1. Број оболелих и инциденција заразних болести које се преносе полним путем у Републици Србији, у периоду 2004–2008. година

Болест		2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
<i>Syphilis</i>	Оболели	66	68	57	68	50
	Инц/100.000	0,88	0,91	0,77	0,92	0,68
<i>Gonorrhoea</i>	Оболели	116	141	68	107	106
	Инц/100.000	1,55	1,88	0,92	1,44	1,44
<i>Morbus HIV(AIDS, сида)</i>	Оболели	58	54	52	42	38
	Инц/100.000	0,77	0,72	0,70	0,57	0,51
<i>Infectiones sexuales chlamydiales</i>	Оболели	1619	1491	2942	2701	2332
	Инц/100.000	21,59	19,89	39,69	36,44	31,59
<i>Infectio herpes viralis anogenitalis</i>	Оболели	71	НП*	НП*	НП*	НП*
	Инц/100.000	0,95				
УКУПНО	Оболели	1928	1753	3118	2918	2526
	Инц/100.000	25,71	23,38	42,07	39,37	34,22

* Не пријављује се од 2005. године

Најниже узрасно-специфичне инциденције регистроване су у узрасту 0–14 и 50 и више година, изузимајући HIV болест, а највише у узрасту 30–49 године, изузимајући гонореју (табела 2).

Табела 2. Узрасно-специфична инциденција појединих болести које се преносе полним путем у Републици Србији током 2008. године

Узрасне групе	<i>Syphilis</i>		<i>Gonorrhoea</i>		<i>Morbus HIV</i>	
	Обол.	Инц/100.000	Обол.	Инц/100.000	Обол.	Инц/100.000
0 - 6	0	0	0	0	2	0,38
7 - 14	0	0	0	0	0	0
15 - 19	0	0	9	2,02	0	0
20 - 29	3	0,30	48	4,73	3	0,30
30 - 39	18	1,83	26	2,64	14	1,42
40 - 49	9	0,89	8	0,80	9	0,89
50 и више	20	0,72	15	0,54	10	0,36

Сифилис (*Syphilis*)

Број оболелих од сифилиса у 2008. години, са пријављених 50 случајева и инциденцијом 0,68 на 100.000 становника, за 26% је мањи у односу на 2007. годину, односно регистрована је најнижа инциденција у посматраном петогодишњем периоду (табела 1).

У Војводини је регистрована незнатно виша инциденција (0,75/100.000, односно 15 случајева) у односу на централну Србију (0,65/100.000, односно 35 случајева сифилиса).

Дистрибуција оболелих у односу на пол показује двоструко већу заступљеност мушког пола у односу на женски (34:16).

У 2008. години највиша узрасно-специфична инциденција регистрована је у узрасту 30–39 година (1,83/100.000), а потом у узрасној групи 40–49 година (0,89/100.000) (табела 2).

Није регистрован ниједан случај конгениталног сифилиса.

Гонореја (*Gonorrhoea*)

Гонореја је по учесталости на другом месту у овој групи заразних болести, са 106 случајева и инциденцијом 1,44/100.000, при чему је регистрована иста инциденција оболевања као и претходне године, али мања у односу на највишу инциденцију у посматраном временском периоду од 1,88/100.000 регистровану 2005. године (табела 1).

Према територијалној дистрибуцији већа инциденција је регистрована у Војводини у односу на централну Србију (1,76/100.000 према 1,32/100.000).

Дистрибуција оболелих у односу на пол указује да је мушки пол скоро седам пута чешће заступљен у односу на женски (92:14), што је уобичајено обзиром на чињеницу да ова полна инфекција код жена најчешће протиче асимптоматски (табела у прилогу).

Специфична стопа новооболелих од гонореје према узрасту је уобичајено највиша у узрасној групи 20–29 година (4,73/100.000), а следе узрасне групе 30–39 година (2,64/100.000) и 15–19 година (2,02/100.000) (табела 2).

ННВ болест (*Morbus HIV, AIDS*, сида)

Према ревидираним подацима централног регистра оболелих и умрлих од *AIDS* -а на територији Републике Србије, од почетка епидемије, 1985. године, закључно са 2008. годином укупно је регистровано 1436 случајева *AIDS*-а (62% свих ННВ позитивних особа), са кумулативном инциденцијом од 31,40 на 100.000 становника. Такође, у истом периоду умрло је 945 особа од *AIDS*-а (66% свих оболелих од *AIDS*-а).

У 2008. години регистровано је 38 нових случајева *AIDS*-а (инциденција 0,51/100.000 становника), док су 22 особе умрле (морталитет 0,30/100.000, односно 57,9% умрлих у односу на новооболеле у 2008. години) (табела 3). У 2008. години регистрована је најнижа инциденција и морталитет од *AIDS* -а у периоду од 1990. године (табела 3), што је највероватније резултат примене високо-активне антиретровирусне терапије (*HAART*), која је доступна од 1997. године.

У региону централне Европе, коме припада и наша земља, у периоду 2000-2007. година виша инциденција *AIDS*-а регистрована је само у Румунији, док је инциденција нижа или једнака један новооболели на милион становника регистрована у Чешкој, Словачкој и Турској (*HIV/AIDS Surveillance in Europe 2007, Surveillance Report, ECDC/WHO, 2008, www.ecdc.europa.eu*).

Табела 3. Оболели и умрли од *AIDS*-а у Републици Србији, у периоду 1985–2008. година

Година оболевања/ умирања	Централна Србија		Војводина		Република Србија	
	Обол.	Умрло	Обол.	Умрло	Обол.	Умрло
1985.	3	2	0	0	3	2
1986.	5	2	0	0	5	2
1987.	10	9	2	1	12	10
1988.	24	13	6	1	30	14
1989.	32	19	3	4	35	23
1990.	51	32	3	5	54	37
1991.	61	31	2	0	63	31
1992.	77	74	4	5	81	79
1993.	66	67	7	4	73	71
1994.	82	56	6	7	88	63
1995.	98	73	8	8	106	81
1996.	87	83	12	7	99	90
1997.	74	58	7	6	81	64
1998.	98	57	7	5	105	62
1999.	51	46	10	6	61	52
2000.	72	35	6	7	78	42
2001.	71	51	8	5	79	56
2002.	70	22	8	4	78	26
2003.	53	26	8	1	61	27
2004.	49	22	9	5	58	27
2005.	46	19	8	6	54	25
2006.	47	21	5	3	52	24
2007.	37	14	5	1	42	15
2008.	33	20	5	2	38	22
УКУПНО	1297	852	139	93	1436	945

Према територијалној дистрибуцији у 2008. години *AIDS* доминира у централној Србији са 33 случаја (87%) и више него двоструко вишом инциденцијом (0,61/100.000) у односу на Војводину (0,25/100.000), при чему се тај однос практично одржава током читавог периода епидемије (табела 3). Највеће груписање оболелих је на територији града Београда, 24 случаја (63% свих новооболелих у 2008. години) што је слично као и у претходним годинама. Највиша инциденција регистрована је на територији града Београда (1,49/100.000), а следе Подунавски (1,46/100.000), Колубарски (0,54/100.000) и Браничевски округ (0,52/100.000), док је у Војводини највиша стопа регистрована у Севернобачком округу (1,54/100.000).

Табела 4. Кумулативни број оболелих и умрлих од *AIDS*-а према полу и узрасту у Републици Србији, у периоду 1985–2008. година

Узраст	Мушко		Женско		Свега	
	Оболели	Умрли	Оболели	Умрли	Оболели	Умрли
0 - 14	22	11	14	10	36	21
15 - 19	16	12	4	1	20	13
20 - 24	32	20	9	4	41	24
25 - 29	105	75	52	38	157	113
30 - 39	452	311	194	114	646	425
40 - 49	271	177	73	45	344	222
50 - 59	108	67	19	9	127	76
60 +	53	42	12	9	65	51
УКУПНО	1059	715	377	230	1436	945

Кумулативна дистрибуција оболелих од *AIDS*-а према полу показује да је мушкараца скоро троструко више у односу на жене ($1059 : 377 = 2,8: 1$), при чему је у 2008. години однос полова био $3,8 : 1$ у корист мушкараца. Сличан однос полова се региструје и међу умрлима од *AIDS* -а (кумулативно $715 : 230 = 3,1 : 1$, односно у 2008. години $3,4 \text{ М} : 1 \text{ Ж}$) (табеле 4, 5 и 6).

Највиша узрасно-специфична инциденција *AIDS*-а у 2008. години у Републици Србији регистрована је у узрасту 30–39 година ($1,42/100.000$), а следи узраст 40–49 година ($0,89/100.000$) (табела 2).

Табела 5. Оболели од *Morbus HIV (AIDS)* по полу, узрасту и години оболевања у Републици Србији, у периоду 2004–2008. година

Узраст/пол	2004.		2005.		2006.		2007.		2008.	
	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж
0 - 14	0	1	0	0	1	0	0	1	2	0
15 - 19	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0
20 - 24	0	0	1	0	2	0	3	0	2	0
25 - 29	4	0	4	1	2	0	4	0	1	0
30 - 39	19	5	13	2	13	6	6	5	11	3
40 - 49	18	2	16	3	12	4	10	7	6	3
50 - 59	4	1	7	0	9	2	1	2	5	2
60 +	1	2	4	1	1	0	3	0	3	0
УКУПНО	47	11	46	8	40	12	27	15	30	8

Табела 6. Умрли од *Morbus HIV (AIDS)* по полу, узрасту и години умирања у Републици Србији, у периоду 2004–2008. година

Узраст/пол	2004.		2005.		2006.		2007.		2008.	
	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж
0 - 14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15 - 19	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
20 - 24	0	0	0	0	0	0	1	0	2	0
25 - 29	3	0	0	1	0	0	0	0	1	0
30 - 39	11	1	7	1	9	4	4	0	2	3
40 - 49	5	3	10	0	8	1	4	3	5	1
50 - 59	2	0	2	0	1	0	1	1	5	1
60 +	0	2	2	1	1	0	1	0	2	0
УКУПНО	21	6	22	3	19	5	11	4	17	5

Од 22 умрле особе од *AIDS*-а током 2008. године две су са територије Војводине, а 15 (68%) из Београда. Однос полова међу умрлима од *AIDS* -а износи $3,4 : 1$ (17 М: 5 Ж), док је највећи број умрлих регистрован у узрасту 30–59 година (17 особа тј. 77%). У узрасној групи 20–29 година регистроване су три особе умрле од *AIDS*-а (морталитет $0,30/100.000$). У односу на трансмисивну категорију највећи број умрлих регистрован је међу особама које су *HIV* стекле незаштићеним сексуалним контактом (13 особа односно 59%), 6 (27%) умрлих особа је регистровано у популацији интравенских корисника дроге, док код једне десетине умрлих није пријављен начин трансмисије *HIV*-а (2 особе тј. 9%).

Међу новооболелима од *AIDS*-а током 2008. године регистровано је 15 смртних исхода (39,5%), док је код 7 умрлих лица *AIDS* дијагностикован у периоду од 1997. до 2007. године.

Кумулативно посматрано, водећи начин трансмисије *HIV* инфекције међу особама оболелим од *AIDS*-а је употреба заједничког прибора за инјектирање код интравенских корисника дрога (605 оболелих тј. 42,1%), који са оболелима од хемофилије и примаоцима крви и крвних деривата чине половину свих оболелих (50,4%). Другу велику групу, према пријављеном начину трансмисије, чине оболели који су инфицирани сексуалним односом

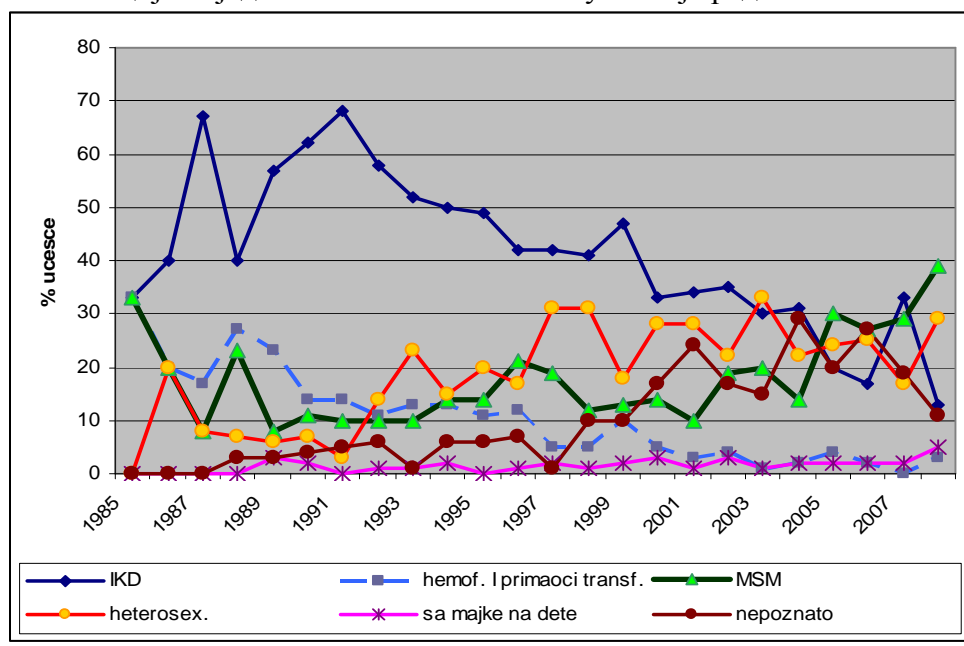
без заштите, са учешћем од 37,3%. Вертикална трансмисија, тј. пренос HIV инфекције са мајке на дете, изузетно је ретка међу регистрованим случајевима *AIDS*-а (1,6%). За значајан број оболелих није утврђен или није пријављен начин преноса HIV-а (154 случаја тј. 10,7%) (табела 7).

Међу умрлима од *AIDS* -а од почетка епидемије скоро половина је интравенских корисника дрога, док је трећина свих умрлих HIV стекла незаштићеним сексуалним контактом (32,3%), а сваки десети умрли је хемофиличар или прималац крви или крвних деривата (табела 7).

Табела 7. Кумулативни број оболелих и умрлих од *Morbus HIV* према начину трансмисије у Републици Србији, у периоду 1985–2008. година

Трансмисивне групе	Број оболелих	% оболелих	Број умрлих	% умрлих
Интравенски корисници дрога	605	42,1%	464	49,1%
Хемофиличари и примаоци крви и деривата	119	8,3%	92	9,7%
Хомо/бисексуалци (МСМ)	237	16,5%	138	14,6%
Хетеросексуалци и сексуални партнери HIV +	298	20,8%	167	17,7%
Са мајке на дете (вертикална трансмисија)	23	1,6%	12	1,3%
Непознато	154	10,7%	72	7,6%
УКУПНО	1436	100,0	945	100,0

На графикону 1 се уочава тренд опадања учешћа оболелих од *AIDS*-а међу интравенским корисницима дроге, хемофиличарима и примацима крви и крвних деривата, а са друге стране пораст оболелих међу хетеросексуалцима и хомо/бисексуалцима са ризичним понашањем, нарочито изражен од 1992. године (од 40 до 50% свих регистрованих случајева на годишњем нивоу у последњих десетак година, односно максималних 68% у 2008. години). Висок проценат оболелих лица са непознатим начином трансмисије указује на потенцијалну слабост надзорног система, али и на висок степен стигматизације појединих начина понашања у нашој средини.

Графикон 1. Дистрибуција оболелих од *AIDS*-а према трансмисивној групи и години дијагностиковања у Републици Србији, у периоду 1985–2008. година

Од почетка епидемије до краја 2008. године најчешћа клиничка манифестација *AIDS-a* су биле разне опортунистичке инфекције изазване бактеријским, вирусним, паразитским или гљивичним узрочницима (1008 оболелих тј. 70%), а следе кахектични синдром (225 оболелих тј. 16 %), *HIV* енцефалопатија (119 оболелих тј. 8%), лимфоми (60 случајева тј. 4%), Капошијев сарком (21 случај тј. 1,5%) итд. Најчешћа опортунистичка инфекција била је плућна или ванплућна туберкулоза (276 оболелих), затим пнеумонија узрокована *Pneumocystis carinii* (232 оболеле особе), кандидијаза једњака (155 оболелих), токсоплазмоза мозга (64 случаја) и прогресивна мултифокална леукоенцефалопатија (56 случајева).

И у 2008. години, као и у ранијем периоду, *AIDS* се најчешће манифестовао опортунистичким инфекцијама уз значајно учешће инфекција узрокованих бацилом туберкулозе (16%), пнеумоније узроковане *Pneumocystis carinii* (16%), и прогресивне мултифокалне леукоенцефалопатије (8%). Кахектични синдром је као једина дијагноза индикативна за *AIDS* регистрован код 6 особа (16%), а као придружена дијагноза код још 10 оболелих особа, док је учешће лимфома као главне болести индикативне за *AIDS* слично оном регистрованом 2004. године (16%) (табела 8).

На високоактивној антиретровирусној терапији (HAART) пре развоја *AIDS-a* била је само једна особа, односно 3% свих оболелих у 2008. години.

Табела 8. Оболели од *AIDS-a* према клиничким манифестацијама у Републици Србији у периоду 2004–2008. година

Клинички индикатори <i>Morbus HIV</i>	2004.		2005.		2006.		2007.		2008.	
	Број оболелих	Учешће %	Број оболелих	Учешће %	Број оболелих	Учешће %	Број оболелих	Учешће %	Број оболелих	Учешће %
А) Опортунистичке инфекције										
<i>TB pulmonalis</i>	6	10,3	7	13,0	7	13,5	5	11,9	5	13,2
<i>TB extrapulmonalis</i>	2	3,4	9	16,7	11	21,2	11	26,2	1	2,6
<i>Candidiasis oesophagii (CE)</i>	13	22,4	3	5,5	6	11,5	4	9,5	0	0
<i>Bolest uzrokovana citomegalo virusom (CMV)</i>	0	0	3	5,5	0	0	0	0	0	0
<i>Pneumocystis carinii pneumonia (PCP)</i>	8	13,8	6	11,1	7	13,5	8	19,0	6	15,8
<i>Toxoplasmosis cerebri</i>	3	5,2	0	0	1	1,9	2	4,8	1	2,6
<i>Leucoencephalopathia multifocale progressiva (PML)</i>	1	1,8	3	5,5	3	5,8	2	4,8	3	7,9
<i>Meningoencephalitis</i>	2	3,4	4	7,4	4	7,7	1	2,4	0	0
Б) Болести специфичне за <i>Morbus HIV</i>										
<i>Ca cervicis</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Encephalopathia HIV</i>	4	6,9	2	3,7	2	3,8	0	0	5	13,2
<i>Sarcoma Kaposii</i>	1	1,8	1	2,0	2	3,8	1	2,4	1	2,6
<i>Pneumonia interstitialis lymphoides (LIP)</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Kahектични синдром</i>	7	12,1	11	20,4	1	1,9	3	7,1	6	15,8
<i>Lymphoma</i>	9	15,5	2	3,7	3	5,8	1	2,4	6	15,8
В) Друга обољења	2	3,4	3	5,5	5	9,6	4	9,5	4	10,5
УКУПНО	58	100,0	54	100,0	52	100,0	42	100,0	38	100,0

HIV инфекција

Кумулативно, од 1984. до краја 2008. године у Републици Србији регистровано је 2317 особа инфицираних HIV-ом, од којих је 1436 особа оболело од *AIDS*-а (табела 9). На основу достављених индивидуалних пријава у 2008. години укупно је новорегистровано 118 носилаца анти-HIV антитела, при чему је код 4 особе носилаштво HIV-а откривено раније (2002, 2006 и 2007. године), тако да је стопа новооткривених HIV позитивних особа са 114 новодијагностикованих случајева у 2008. години била 1,5/100.000. Међу 114 новодијагностикованих HIV позитивних особа у 2008. години 29 особа (25%) је свој HIV статус сазнало у тренутку клинички већ манифестног *AIDS*-а, а с друге стране регистрована су 64 (56%) асимптоматска носиоца анти-ХИВ антитела, док је 19 особа имало неке симптоме и знаке који нису индикативни за *AIDS*, а за две особе није пријављен клинички стадијум HIV инфекције.

Према доступним подацима, од почетка епидемије до краја 2008. године 68 особа инфицираних HIV-ом је умрло од болести или стања која нису карактеристична за *AIDS*, тако да је крајем 2008. године у Р. Србији 1304 особе живело са HIV-ом, односно званично регистрована преваленција HIV инфекције закључно са 2008. годином износила је 17,7 на 100.000 становника тј, 0,02%. Ако би се преваленција рачунала на популацију узраста 15–49 година, по светским критеријумима, онда би регистрована преваленција крајем 2008. године била 0,04%.

Табела 9. Новооткривене HIV позитивне особе по полу и години дијагностиковања у Републици Србији, у периоду 1984–2008. година

Година	Број новооткривених HIV позитивних случајева			
	Мушко	Женско	Укупно	Однос М : Ж
1984.	11	0	11	11:0
1985.	50	5	55	10:0
1986.	34	7	41	4,9:1
1987.	203	57	260	3,6:1
1988.	79	23	102	3,4:1
1989.	41	11	52	3,7:1
1990.	54	27	81	2,0:1
1991.	50	31	81	1,6:1
1992.	51	32	83	1,6:1
1993.	60	39	99	1,6:1
1994.	65	31	96	2,1:1
1995.	72	29	101	2,5:1
1996.	73	31	104	2,4:1
1997.	67	33	100	2,0:1
1998.	80	24	104	3,3:1
1999.	51	32	83	1,6:1
2000.	54	17	71	3,2:1
2001.	75	22	97	3,4:1
2002.	77	27*	104	2,9:1
2003.	68	23	91	3,0:1
2004.	83	20	103	4,2:1
2005.	88	16	104	5,5:1
2006.	73*	16*	89	4,6:1
2007.	75*	16	91	4,7:1
2008	96	18	114	5,3:1
УКУПНО	1730	587	2317	2,9:1

* Четири HIV позитивне особе дијагностиковане раније су регистроване 2008. године

Током 2008. године највећи број новодијагностикованих HIV инфекција пријављен је са територије града Београда (70 особа или 61%), 16 (14%) из Војводине и 28 из осталих округа централне Србије. Кумулативно од почетка епидемије до краја 2008. године у Војводини је регистровано 250 HIV позитивних особа (10,8%).

Кумулативно посматрано однос мушког пола према женском међу свим званично регистрованим HIV позитивним особама у Р. Србији је 2,9:1, при чему је однос полова међу новодијагностикованим HIV позитивним особама у 2008. години 5,3 :1, што је тренд у последњих пет година (табела 9).

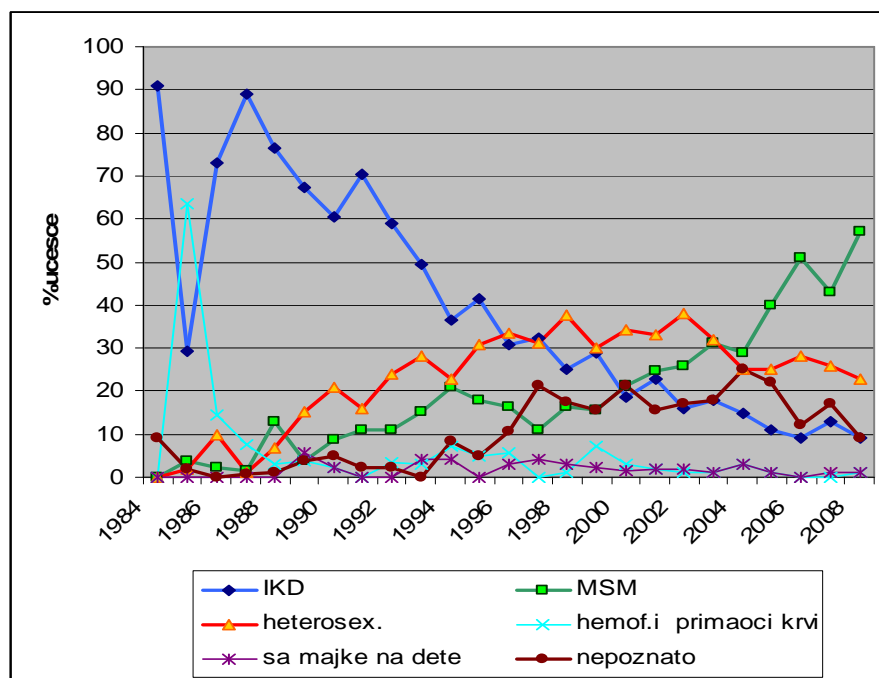
Највиша узрасно-специфична стопа међу новодијагностикованим ХИВ позитивним особама у 2008. години регистрована је у узрасту 20–29 година (52 особе тј. 5,13/100.000), следи узраст 30–39 година (31 особа тј. 3,14/100.000), па узрасна група 40–49 година (15 особа тј. 1,49/100.000). У узрасту 15–19 година новодијагностиковане су две особе инфициране HIV-ом (0,45/100.000), а у узрасној групи 50 и више година пријављено је 13 особа (0,47/100.000) (табела у прилогу).

Према начину трансмисије у 2008. години више од половине новодијагностикованих HIV позитивних особа су мушкарци који су имали незаштићен сексуални контакт са мушкарцима као ризик (65 случајева тј. 57%), а следи хетеросексуални незаштићени контакт (26 случајева тј. 22,8%) као начин трансмисије HIV-а, што је свакако тренд последњих десетак година (графикон 2). У посматраном петогодишњем периоду у популацији интравенских корисника дрога и даље се региструје опадајући тренд новодијагностикованих HIV позитивних (8,8% у 2008. години у односу на 14,6% 2004. години) (табела 10).

Такође, и даље је значајан удео новорегистрованих HIV позитивних особа код којих је начин преноса HIV инфекције остао непознат (11 случајева или 9,6%) (табела 10).

Табела 10. Новодијагностиковане HIV позитивне особе по начину трансмисије у Р. Србији, у периоду 2004-2008. година

Трансмисивне групе	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
Интравенски корисници дроге	15	11	8	12	10
Хомо/бисексуални контакт	30	42	45	39	65
Хетеросексуални контакт	26	26	25	24	26
Примаоци крви и деривата/хемофиличари	3	1	0	0	1
Са мајке на дете	3	1	0	1	1
Непознато	26	23	11	15	11
УКУПНО	103	104	89	91	114

Графикон 2. Новодијагностиковане HIV позитивне особе по начину трансмисије у Републици Србији, у периоду 1984–2008. година

Код девет новодијагностикованих HIV позитивних особа у 2008. години, углавном интравенских корисника дроге, лабораторијски је дијагностикована и пријављена коинфекција вирусом хепатитиса Ц. Носилаштво *HbsAg* регистровано је код шест новодијагностикованих HIV позитивних особа у 2008. години, које су HIV инфекцију углавном стекле незаштићеним сексуалним контактом.

Полне инфекције изазване хламидијама (*Infectiones sexuales chlamydiales*)

У 2008. години пријављено је 2332 случаја гениталне хламидијазе у Републици Србији, са инциденцијом 31,59/100.000, што представља пад броја регистрованих случајева за 13,7% у односу на претходну годину (табела 1). Већи број регистрованих случајева од 2006. године у односу на раније године је вероватно условљен и чињеницом да се од 2006. године ова болест пријављује збирном, а не појединачном пријавом.

На територији Војводине је регистровано 1345 случајева гениталне хламидијазе са скоро четвороструко вишом инциденцијом у односу на централну Србију (67,54/100.000 према 18,31/100.000).

У 2008. години највиша узрасно-специфична инциденција регистрована је у узрасној групи 20–24 године (99,69/100.000), а следи узраст 25–59 година (52,40/100.000), док је у узрасту 15–19 година регистрована знатно нижа инциденција (24,65/100.000) (табела у прилогу).

ВИРУСНИ ХЕПАТИТИСИ

У 2008. години је регистровано 1295 случајева вирусних хепатитиса што је практично исто као и претходне године, али за 27% више у односу на 2004. годину када је регистровано најмање оболелих у посматраном петогодишњем периоду (табела 1).

Табела 1. Број оболелих и инциденција вирусних хепатитиса у Републици Србији у периоду од 2004. до 2008. године

Болест		2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
<i>Hepatitis acuta B</i>	Оболели	322	323	252	331	344
	Инц/100.000	4,29	4,31	3,36	4,47	4,66
<i>Hepatitis acuta C</i>	Оболели	143	202	169	150	169
	Инц/100.000	1,91	2,69	2,25	2,02	2,29
<i>Hepatitis acuta D</i>	Оболели	22	11	0	0	0
	Инц/100.000	0,29	0,15	0	0	0
<i>Hepatitis acuta E</i>	Оболели	1	5	0	2	0
	Инц/100.000	0,01	0,07	0	0,03	0
<i>Hepatitis viralis chronica B</i>	Оболели	188	232	187	242	236
	Инц/100.000	2,51	3,09	2,49	3,27	3,20
<i>Hepatitis viralis chronica C</i>	Оболели	326	508	444	573	540
	Инц/100.000	4,35	6,78	5,92	7,73	7,32
<i>Hepatitis viralis chronica non determinata</i>	Оболели	18	24	0	0	6
	Инц/100.000	0,24	0,32	0	0	0,08
УКУПНО	Оболели	1020	1305	1052	1298	1295
	Инц/100.000	13,60	17,40	14,03	17,55	17,54

У 2008. години регистровано је десет умрлих особа од акутног и хроничног вирусног хепатитиса Б, док су три лица умрла од акутне или хроничне форме хепатитиса Ц. Морталитет регистрован 2008. године је нешто нижи у односу на 2005. годину (0,18 према 0,23/100.000), када је регистровано највише умрлих особа у посматраном петогодишњем периоду (табела 2).

Леталитет код акутног хепатитиса Б и акутног хепатитиса Ц у 2008. години је износио 1,2%.

Табела 2. Број умрлих и морталитет од вирусних хепатитиса у Републици Србији у периоду од 2004. до 2008. године

Болест		2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
<i>Hepatitis acuta B</i>	Умрли	4	2	1	1	4
	Мт/100.000	0,05	0,03	0,01	0,01	0,05
<i>Hepatitis acuta C</i>	Умрли	1	1	1	0	2
	Мт/100.000	0,01	0,01	0,01	0	0,03
<i>Hepatitis viralis chronica B</i>	Умрли	0	1	3	2	6
	Мт/100.000	-	0,01	0,04	0,03	0,08
<i>Hepatitis viralis chronica C</i>	Умрли	2	11	3	2	1
	Мт/100.000	0,03	0,15	0,04	0,03	0,01
<i>Hepatitis viralis chronica non determinata</i>	Умрли	0	2	0	0	0
	Мт/100.000	-	0,03	-	-	
УКУПНО	Умрли	7	17	8	5	13
	Мт/100.000	0,09	0,23	0,11	0,07	0,18

Најнижа узрастно-специфична инциденција је регистрована у узрасту од годину дана до 14 година, а највиша у узрастима 20–29 и 30–39 година (табела 3).

Табела 3. Узрасно-специфична инциденција одређених вирусних хепатитиса у Републици Србији у 2008. години

Узрасне групе	<i>Hepatitis virosa acuta B</i>		<i>Hepatitis virosa chr. B</i>		<i>Hepatitis virosa acuta C</i>		<i>Hepatitis virosa chr. C</i>	
	Обо­ле­ли	Инц./100.000	Обо­ле­ли	Инц./100.000	Обо­ле­ли	Инц./100.000	Обо­ле­ли	Инц./100.000
0	0	0	0	0	2	2,89	0	0
1-6	4	0,88	1	0,22	1	0,22	1	0,22
7 - 14	10	1,61	4	0,64	2	0,32	4	0,64
15 - 19	22	4,93	8	1,79	5	1,12	14	3,14
20 - 29	91	8,98	28	2,76	68	6,71	174	17,16
30 - 39	66	6,69	48	4,87	37	3,75	140	14,20
40 - 49	41	4,08	50	4,97	16	1,59	48	4,77
50 и више	110	3,95	97	3,48	38	1,36	154	5,53

Вирусни хепатитис Б (*Hepatitis viralis B*)

У 2008. години пријављено је 344 случаја акутног вирусног хепатитиса Б, што представља незнатан пораст у односу на претходну годину (331 случај) (табела 1). Виша инциденција је регистрована у централној Србији (5,40/100.000) у односу на Војводину (2,66/100.000). Однос мушког пола према женском је износио 1,9:1 (226 М : 118 Ж).

Највиша узрасно-специфична инциденција акутног вирусног хепатитиса Б регистрована је у узрасној групи 20–29 година (8,98/100.000), а следи узрасна група 30–39 година (6,69/100.000), док су најниже инциденције регистроване у дечјем узрасту, 1-6 година (0,88/100.000) и 7–14 година (1,61/100.000). У узрасту до годину дана није регистрован ниједан случај оболевања. Забрињава чињеница да је висока стопа регистрована у узрасту адолесценције, 15–19 година, (4,93/100.000) (табела 3).

Сваке године се региструју умрли од акутног хепатитиса Б, при чему је у 2008. години регистровано четири смртна исхода међу оболелим особама на територији централне Србије, и то међу особама оба пола, и то по једно лице узраста 20–29 и 40–49 година и две особе узраста 60 и више година (табела у прилогу).

У 2008. години регистрован је скоро исти број случајева хроничног вирусног хепатитиса Б (236) у односу на 2007. годину (242). Знатно виша инциденција регистрована је у Војводини (4,37/100.000) него у централној Србији (2,76/100.000). Однос мушког пола према женском је износио 1,7:1 (150 М: 86 Ж). Највиша узрасно-специфична инциденција регистрована је у узрасној групи 40–49 година (4,97/100.000), а следи узраст 30-39 година (4,87/100.000), док је међу децом узраста од годину дана до 14 година живота регистровано пет случајева (табела 3).

Смртни исходи од хроничне форме хепатитиса Б регистровани су код шест особа оба пола, при чему је петоро умрлих било узраста 50 и више година, док је једна особа била узраста 40–49 година.

За више од половине свих пријављених случајева акутног хепатитиса Б није познат начин трансмисије. Пријављено је занемарљиво мало учешће дељења прибора за инјектирање код интравенских корисника дроге као претпостављени начин трансмисије ове инфекције (4,7%), док је сексуални однос са *HbsAg* позитивним партнером пријављен код петине оболелих особа (20,9%). Медицинска интервенција као претпостављени начин преноса узрочника пријављена је код 14,8% оболелих особа (табела 4).

Табела 4. Случајеви акутног вирусног хепатитиса Б према начину трансмисије у Републици Србији у 2008. години

Трансмисивна група	Број оболелих	Учешће %
Интравенски корисници дрога	16	4,7
Сексуални партнери HBsAg+ особе	72	20,9
Акцидент	16	4,7
Медицинска интервенција	51	14,8
Непознато	196	56,9
УКУПНО	344	100,0

Носилаштво *HBsAg* континуирано је пријављивано са територије централне Србије и Војводине и у 2008. години, при чему се уочава занемарљив пораст у односу на 2007. годину (табела 5). Двоструко виша стопа носилаштва *HbsAg* је регистрована у Војводини (7,38/100.000 становника) у односу на централну Србију (3,58/100.000).

У централној Србији највећи број регистрованих носилаца *HBsAg* у 2008. години припада узрасној групи од 20 до 49 година (123 случаја или 57%), док је у узрасту до 19 година пријављен 19 случајева хроничног носилаштва *HBsAg* (10%).

Табела 5. Носилаштво *HBsAg* и *anti-HCV* антитела у Републици Србији у периоду од 2004. до 2008. године

Носилаштво		2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
HBsAg	Број носилаца	296	276	327	337	340
	Стопа/100.000	3,95	3,68	4,41	4,55	4,61
<i>Anti-HCVAt</i>	Број носилаца	233	321	365	486	562
	Стопа/100.000	3,11	4,28	4,92	6,56	7,61

Вирусни хепатитис Ц (*Hepatitis viralis C*)

Током 2008. године у Р. Србији регистровано је 169 случајева акутног хепатитиса Ц, што представља пораст за 12,7% у односу на претходну годину (табела 1). Према територијалној дистрибуцији петоструко виша инциденција регистрована је у централној Србији (2,93/100.000) у односу на Војводину (0,55/100.000). Однос мушког пола према женском био је 2,3 : 1 (118 М : 51 Ж) (табела у прилогу).

Највиша узрасно-специфична инциденција акутног хепатитиса Ц регистрована је у узрасној групи 20–29 година (6,71/100.000), а следи узрасна група 30–39 година (3,75/100.000) (табела 3).

Смртни исход од акутног хепатитиса Ц регистрован је на територији централне Србије и то код две особе мушког пола узраста 20-29 и 60 и више година.

У 2008. години регистрован је незнатно мањи број случајева хроничног хепатитиса Ц у односу на претходну годину (540 према 573 случајева) (табела 1).

Регистроване инциденције хроничног хепатитиса Ц у централној Србији и Војводини су приближне (7,37/100.000 и 7,18/100.000). Однос мушког пола према женском био је 1,8 : 1 (345 М : 195 Ж). Изразито висока узрасно-специфична инциденција регистрована је у узрасту 20–29 година (17,16/100.000), а следи узрасна група 30–39 година (14,20/100.000) (табела 3).

Смртни исход од хроничног хепатитиса Ц регистрован је на територији централне Србије и то код једне особе женског пола узраста 60 и више година.

Носилаштво антитела на вирусни хепатитис Ц континуирано се пријављује, при чему се региструје стални пораст пријављених случајева у посматраном петогодишњем периоду. Тако је у 2008. години регистрована стопа носилаштва *anti-HCV* антитела више

него двоструко већа у односу на 2004. годину (7,61 према 3,11/100.000 становника) (табела 5). Знатно виша стопа носилаштва регистрована је у Војводини (10,75/100.000) него у централној Србији (6,46/100.000).

У централној Србији највећи број регистрованих носилаца *anti-HCV* антитела у 2008. години припада узрасној групи од 20 до 49 година (76%) док је у узрасту до 19 година пријављено 11 случајева носилаштва (3%) (табела у прилогу).

ОСТАЛЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ

У 2008. години у овој групи заразних болести су регистроване септикемије изазване различитим инфективним узрочницима, при чему је регистровано 500 случајева, што представља пораст за 33% у односу на претходну годину. Наиме, од 2005. године се по новом Закону о заштити становништва од заразних болести не пријављују случајеви *Erysipelas* и *Herpes zoster*, тако да је то довело до значајног смањења броја оболелих у овој групи болести. Такође, у 2008. години није пријављен ниједан случај гасне гангрене, али је регистрован један потврђени случај оболевања са смртним исходом од *Creautzfeldt-Jakob*-ове болести на територији Војводине код особе мушког пола узраста 60 и више година (табела 1 и табела 2).

Табела 1. Број оболелих и инциденција осталих заразних болести у Републици Србији у периоду од 2004. до 2008. године

Болест		2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
<i>Erysipelas</i>	Оболели	755	НП*	НП*	НП*	НП*
	Инц/100.000	10,07	-	-	-	-
<i>Septicaemia</i>	Оболели	453	415	382	377	500
	Инц/100.000	6,04	5,53	5,15	5,09	6,77
<i>Gangrena gaseosa</i>	Оболели	2	0	0	0	0
	Инц/100.000	0,03	0	0	0	0
<i>Herpes zoster</i>	Оболели	5750	НП*	НП*	НП*	НП*
	Инц/100.000	76,69	-	-	-	-
<i>Morbus Creautzfeldt-Jakob</i>	Оболели	0	0	0	0	1
	Инц/100.000	0	0	0	0	0,01
УКУПНО	Оболели	6960	415	382	377	501
	Инц/100.000	92,82	5,53	5,15	5,09	6,79

* не пријављује се од 2005. године

Смртни исход је регистрован код 50 особа оболелих од сепсе, са морталитетом 0,68/100.000 и високим леталитетом од 10% (табела 2).

Табела 2. Број умрлих и морталитет од осталих заразних болести у Р. Србији у периоду од 2004. до 2008. године

Болест		2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
<i>Gangrena gaseosa</i>	Ум.	1	0	0	0	0
	Мт/100.000	0,01	0	0	0	0
<i>Septicaemia alia</i>	Ум.	77	65	58	44	50
	Мт/100.000	1,03	0,87	0,78	0,59	0,68
<i>Herpes zoster</i>	Ум.	2	НП*	НП*	НП*	НП*
	Мт/100.000	0,03	-	-	-	-
	Ум.	0	0	0	0	1
	Мт/100.000	0	0	0	0	0,01
УКУПНО	Ум.	80	65	58	44	51
	Мт/100.000	1,07	0,87	0,78	0,59	0,69

*не пријављује се од 2005. године

Од 500 регистрованих случајева сепсе у Републици Србији током 2008. године на територији Војводине је пријављено 339 случајева (68%), односно инциденција у Војводини (17,02/100.000) је шестоструко виша у односу на централну Србију (2,99/100.000), што је вероватно резултат бољег пријављивања у Војводини. Однос мушког пола према женском међу оболелима од сепсе износио је 1,4 : 1 (288 М : 212 Ж).

Највеће узрасно-специфичне инциденције септикемије регистроване су у најмлађем узрасту, и то у узрасту до годину дана (235,89/100.000) и у узрасној групи 1–6 година (13,68/100.000), где је регистровано 225 случајева (45% свих оболелих од сепси у Републици Србији). У узрасту 50 и више година пријављено је 172 случаја (34% свих оболелих) са узрасно-специфичном инциденцијом од 6,17/100.000 (табела у прилогу).

Такође, од 50 умрлих особа од сепсе у Републици Србији 33 особе (66%) су из Војводине, при чему је морталитет у Војводини (1,66/100.000) више него петоструко већи у односу на централну Србију (0,32/100.000), док је леталитет практично исти у централној Србији и у Војводини (10,6% и 9,7%).

У узрасту до годину дана регистровано је четворо одојчади умрле од сепсе са највишим узрасно-специфичним морталитетом од 5,79/100.000, док је две трећине умрлих (35 особа или 70%) било узраста 50 и више година са узрасно-специфичним морталитетом од 1,26/100.000 (табела у прилогу).

ЭПИДЕМИЈЕ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ У 2008. ГОДИНИ

У току 2008. године на територији Републике Србије регистровано је 259 епидемија заразних болести, са 27.073 оболелих (табела 1). Највећи број оболелих је из епидемије грипа која је регистрована на територији Војводине (23.587).

У 2008. години у епидемијама заразних болести умрла су три лица, два лица у епидемији ботулизма, и једно лице у болничкој епидемији варичеле (овај смртни исход није пријављен у оквиру збирних пријава, којим се варичела пријављује).

Према путу ширења узрочника, најбројније су биле алиментарне (112) епидемије. Према учесталости следе контактне епидемије (100), ваздушно-капљичне (24) и епидемије код којих није утврђен пут преноса (20 епидемија), а најређе су епидемије са хидричним путем ширења (3) (табела 2).

Табела 1. Епидемије заразних болести у Републици Србији, у периоду од 2004. до 2008. године

Година	Број епидемија	Број оболелих	Број умрлих
2004.	303	3 890	0
2005.	285	4 097	2
2006.	293	2 575	0
2007.	324	12 408	0
2008.	259	27.075	3

Табела 2. Епидемије заразних болести према путу преношења инфективног агенса, у Републици Србији, у периоду од 2004. до 2008. године

Пут преношења		2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
Алиментарни	Бр. епид.	172	164	173	150	112
	Бр. обол.	1637	1678	1365	1176	1016
Контактни	Бр. епид.	70	93	94	123	100
	Бр. обол.	648	511	802	644	1783
Ваздушно-капљични	Бр. епид.	39	24	13	20	24
	Бр. обол.	1020	1561	109	10135	24.023
Хидрични	Бр. епид.	5	4	2	7	3
	Бр. обол.	338	347	171	106	15
Неутврђен	Бр. епид.	17	0	11	24	20
	Бр. обол.	247	0	128	347	236
УКУПНО	Бр. епид.	303	285	293	324	236
	Бр. обол.	3890	4097	2575	12408	27.073

Алиментарне епидемије

У 2008. години пријављено је 112 епидемија са алиментарним путем ширења инфективног агенса, што је за 20,3% мање него у 2007. години.

У оквиру алиментарних епидемија најчешће су биле салмонелозе (43 или 38,4%), затим следе алиментарне бактеријске интоксикације (40 или 36,03%) и трихинелозе (9 или 8,03%). Остала обољења из ове групе епидемија јављала су се знатно ређе (табела 3).

Најчешћи узрочник салмонелозног тровања храном је *Salmonella enteritidis*.

Табела 3. Алиментарне епидемије према врсти обољења у Републици Србији, у периоду од 2004. до 2008. године

Обољење		2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
<i>Intoxicaciones alim. bacter.</i>	Број епидемија	30	45	41	38	40
	Број оболелих	337	810	388	451	400
<i>Salmonelloses</i>	Број епидемија	115	71	81	70	43
	Број оболелих	1192	521	556	478	296
<i>Shigellosis</i>	Број епидемија	-	1	1	1	3
	Број оболелих	-	8	12	7	47
<i>Botulismus</i>	Број епидемија	1	2	2	3	1
	Број оболелих	3	5	7	14	3
	Број умрлих	-	-	-	-	2
<i>Intox. cum fungi</i>	Број епидемија	-	2	1	1	-
	Број оболелих	-	9	3	4	-
<i>Infec. intes.bacter.</i>	Број епидемија	12	13	16	2	5
	Број оболелих	361	128	91	28	45
<i>Infec. intes. campylobacter</i>	Број епидемија	2	-	-	2	2
	Број оболелих	14	-	-	10	8
<i>Brucellosis</i>	Број епидемија	4	2	-	-	-
	Број оболелих	21	7	-	-	-
<i>Diarrhoea et gastroenteritis</i>	Број епидемија	-	-	15	7	8
	Број оболелих	-	-	86	51	129
<i>Trichinellosis</i>	Број епидемија	8	10	13	23	9
	Број оболелих	46	190	115	101	74
	Број умрлих	-	1	-	-	-
<i>Hepatitis virosa acuta A</i>	Број епидемија					1
	Број оболелих					14
УКУПНО	Број епидемија	172	164	173	150	112
	Број оболелих	1637	1678	1365	1176	1016
	Број умрлих	0	1	0	0	0

Контактне епидемије

Као и претходних година, у 2008. години контактним путем најчешће се ширио вирусни хепатитис А (49 епидемија) са 719 оболелих (табела 5). Укупан број оболелих обухватио је и оболеле из епидемија вирусног хепатитиса А које су пријављене у 2007. години, а одјављене у 2008. години.

Табела 5. Епидемије вирусног хепатитиса А са контактним путем ширења у Републици Србији, у периоду од 2004. до 2008. године

Обољење		2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
<i>Hepatitis virosa acuta A</i>	Бр. епид.	30	42	49	84	49
	Бр. обол.	222	362	261	357	719

Ваздушно-капљичне епидемије

Табела 6. Ваздушно-капљичне епидемије према врсти обољења у Републици Србији, у периоду од 2004. до 2008. године

Обољење		2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
<i>Varicella</i>	Број епидемија	22	8	3	2	2
	Број оболелих	917	478	40	17	11
	Број умрлих					1
<i>Erythema infectivum</i>	Број епидемија	-	-	-	2	-
	Број оболелих	-	-	-	33	-
<i>Scarlatina</i>	Број епидемија	5	3	1	3	5
	Број оболелих	25	20	9	23	102
<i>Tonsilopharyngitis streptococcica</i>	Број епидемија	1	2	1	2	-
	Број оболелих	15	105	14	28	-
<i>Pneumonia viralis</i>	Број епидемија	-	-	-	1	-
	Број оболелих	-	-	-	9	-
<i>Adenovirosis.</i>	Број епидемија	1	1	-	-	2
	Број оболелих	12	14	-	-	43
<i>Q febris</i>	Број епидемија	1	-	3	1	2
	Број оболелих	10	-	17	3	8
<i>TBC</i>	Број епидемија	7	6	3	5	5
	Број оболелих	16	17	6	18	11
<i>Influenza</i>	Број епидемија	-	2	-	3	3

Обољење		2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
	Број оболелих	-	923	-	9803	23.627
<i>Morbilli</i>	Број епидемија	-	-	-	1	1
	Број оболелих	-	-	-	201	2
<i>Meningitis bact.</i>	Број епидемија	-	2	-	-	-
	Број оболелих	-	4	-	-	-
	Број умрлих		1	-	-	-
<i>Parotitis epidemica</i>	Број епидемија	-	-	-	-	3
	Број оболелих	-	-	-	-	210
<i>Ostalo</i>	Број епидемија	2	-	2	-	1
	Број оболелих	25	-	23	-	9
УКУПНО	Број епидемија	39	24	13	20	24
	Број оболелих	1020	1561	109	10135	24.023
	Број умрлих	0	1	0	0	1

Хидричне епидемије

У 2008. години пријављене су три хидричне епидемије, са 15 оболелих особа. Регистрована је по једна епидемија вирусног менингитиса (која се ширила путем воде из базена), шигелозе и вирусног хепатитиса А, које су се шириле преко воде из бунара.

БОЛНИЧКЕ ИНФЕКЦИЈЕ И ЕПИДЕМИЈЕ БОЛНИЧКИХ ИНФЕКЦИЈА У ЗДРАВСТВЕНИМ УСТАНОВАМА

О значају надзора над болничким инфекцијама може се говорити са различитих аспеката. Један од веома значајних у оквиру сагледавања тренутних дешавања у свету па и код нас је и финансијски моменат. Пацијент са инфекцијом оперативног места остаје у болници два пута дуже него пацијент без болничке инфекције, уринарна инфекција продужава хоспитализацију за 1–3 дана, а болничка пнеумонија за 9 дана. Додатне трошкове представља рехабилитација оваквих пацијената као и наставак лечења у примарној здравственој заштити.

Национална кампања/програм „Чисте руке – безбедне руке” припремљена у складу са програмом Светске здравствене организације „Чиста нега је сигурна нега” која је започета 13. децембра 2007, настављена је и у 2008. години која је обележена као година правилне хигијене руку у здравственим установама. Програм се не завршава протеклом годином, већ треба да постане континуирана активност у циљу сталног мотивисања свих здравствених радника да примене ову најједноставнију, а најважнију меру превенције болничких инфекција.

У превенцији и сузбијању болничких инфекција веома важна активност је и поступак правилног одлагања медицинског отпада. У току су активности спровођења пројекта „Техничка подршка управљања медицинским отпадом у Србији“. Носилац програма едукације је Институт за јавно здравље Србије и с тим у вези, у току 2008. године одржан је велики број едукативних семинара.

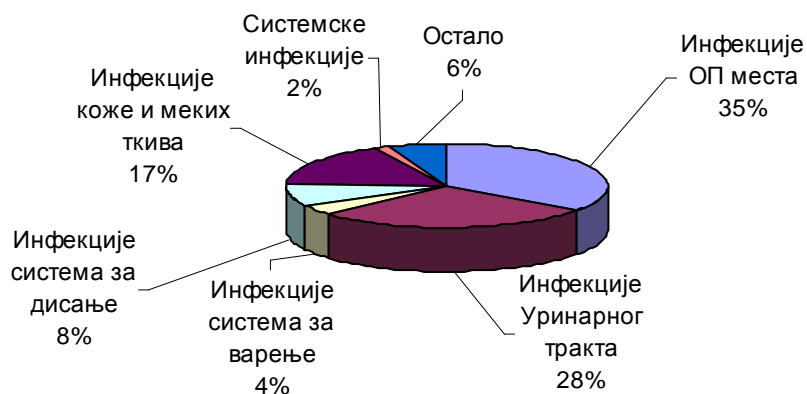
Преваленција БИ

Четири здравствене установе надзор над болничким инфекцијама обављају само путем преваленције. Остале установе, за надзор путем преваленције, определиле су се само за поједина одељења, углавном одељења са мањим ризиком за настанак болничких инфекција. У обзир нису узети подаци за установе/одељења где је у истом временском периоду, на истим одељењима рађен и надзор путем инциденције.

Табела 1. Преваленција болничких инфекција по одељењима, 2008. године

Одељење	Преваленција БИ (%)	
	Најнижа	Највиша
Интерна медицина	0	3,3
Хирургија	0	20,0
Ортопедија	0	18,2
Гинекологија-акушерство	0	8,3
Неонатологија	0	23,1
Интензивна нега	0	33,3

Према **локализацији** најучесталије су инфекције оперативног места чија је учесталост 35%, затим инфекције уринарног тракта 28% и инфекције коже и меких ткива 17%.

Графикон 1. Преваленција болничких инфекција према локализацији, 2008. године

Најчешћи узрочници БИ на одељењима где је спровођен надзор путем преваленције су: *Pseudomonas spp.* (19%), *Enterococcus spp.* (17%) и *Staphylococcus aureus* (13%).

Инциденција БИ

Табела 2. Стопа инциденције пацијената са БИ по одељењима, 2008. године

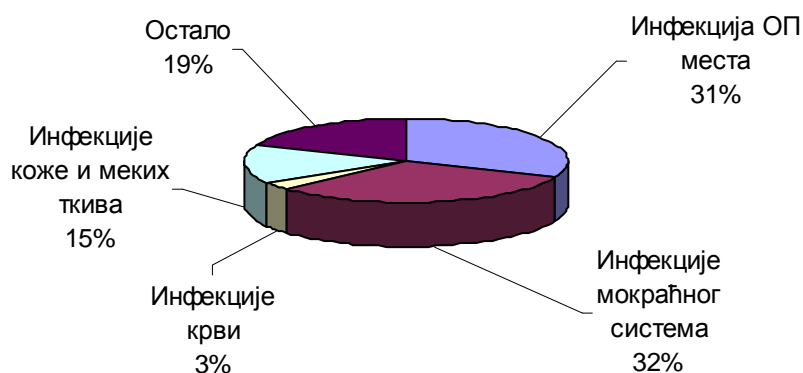
Одељење	Стопе инциденције пацијената са БИ		
	Број одељења	Најнижа стопа	Највиша стопа
Хирургија	13	0,2	3,3
Ортопедија/ трауматологија	15	0,2	9,0
Интензивна нега	15	0,3	18,0
Неонатологија	8	0,3	3,4
Урологија	10	0,1	6,1
Гинекологија/акушерство	10	0,1	3,1

Табела 3. Стопе инциденције пацијената са БИ по одељењима за период 2004–2008. године

Одељење	Стопе инциденције пацијената са БИ									
	Најнижа					Највиша				
	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
Хирургија	0,3	0,1	0,3	0,1	0,2	8,2	3,3	9,4	4,0	3,3
Одељење	Стопе инциденције пацијената са БИ									
	Најнижа					Највиша				
	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
Ортопедија / трауматологија	0,3	1,4	0,2	0,5	0,2	14,4	13,0	9,1	9,0	9
Интензивна нега	2,8	21,7	3,1	0,5	0,3	27,6	56,9	27,7	40,6	18
Неонатологија				0,3	0,3				5,9	3,4
Урологија	1,8	1,1	0,4	0,3	0,1	7,4	10,1	4,5	9,9	6,1
Гинекологија/ акушерство	0,2	0,3	0,1	0,1	0,1	2,2	9,9	10,5	5,7	3,1

Табела 4. Стопа инциденције болничких инфекција на појединим одељењима, на 1000 пацијент/дана хоспитализације

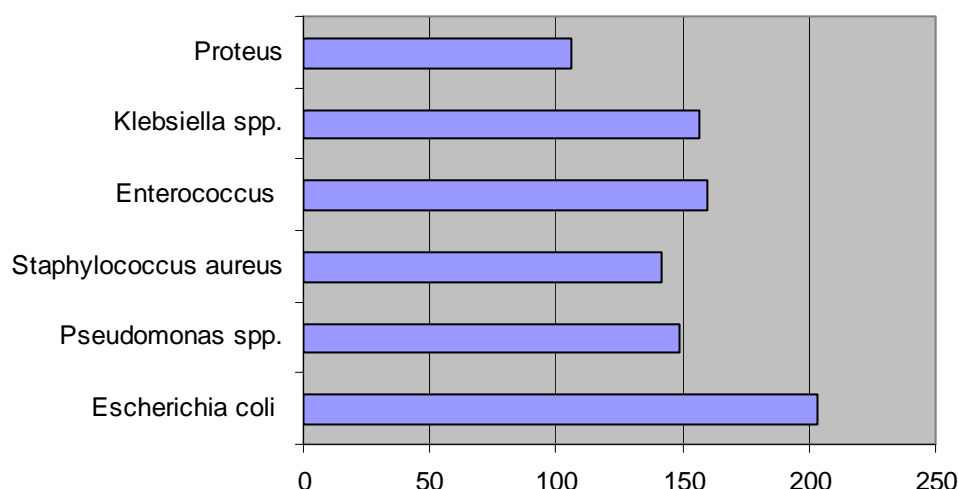
Одељење	Број одељења	Стопа инциденције болничких инфекција на 1000 пацијената-дана хоспитализације	
		Најнижа	Највиша
Хирургија	13	0,5	7,7
Ортопедија/ трауматологија	15	0,5	8,4
Интензивна нега	15	0,6	68,5
Неонатологија	8	0,6	8,1
Урологија	10	0,8	9,1
Гинекологија-акушерство	10	0,1	1,6

Графикон 2. Учесталост болничких инфекција према локализацији, 2008. године

На основу података добијених праћењем инциденције, најучесталије су инфекције уринарног тракта, а затим инфекције оперативног места.

Учесталост болничких инфекција према узрочнику

Графикон 3. Најчешћи узрочници БИ на одељењима где је надзор спровођен путем инциденције

Заступљеност појединих узрочника болничких инфекција нешто је промењена у односу на заступљеност у претходној години, али опет доминирају грам негативни узрочници што је веома важно при дефинисању и спровођењу мера превенције. У претходној години најчешће изоловани узрочници су били *Staphylococcus aureus*, *Escherichia coli*, *Pseudomonas*.

Од укупног броја дијагностикованих болничких инфекција, микробиолошку потврду има 73%.

Резистенција на антибиотике

С обзиром да методологија утврђивања резистенције узрочника болничких инфекција још увек није уједначена у свим микробиолошким лабораторијама и имајући у виду да не постоји референтна лабораторија за одређивање резистенције за овај извештај су били прихватљиви подаци 12 здравствених установа, и то резистенција *Staphylococcus aureus*.

Од укупног броја изолата *Staphylococcus aureus*, 16,5% је резистентно на метицилин.

Клинички центри

(Београд, Војводина, Ниш)

У клиничким центрима Београд, Војводина, Ниш спроводи се континуирани свеобухватни или циљани надзор над БИ, док КЦ Крагујевац није доставио податке.

У КЦ Војводине, надзором је обухваћена Клиника за гинекологију и акушерство као и Клиника за анестезију и интензивну терапију. Епидемиолошка служба Клиничког центра Србије доставила је податке за 12 института, а Клинички центар Ниш податке и прикупљене надзором у 13 центара и клиника.

Табела 5. Стопе инциденције болничких инфекција на гинеколошко-акушерским одељењима, 2008. године

Гинеколошко-акушерска одељења	
Клинички центар	Стопа инциденције БИ на 1000 пац. дана хоспитализације
Београд	1,1–1,8
Војводина	0,2–2,6
Ниш	0

*Због различитог броја одељења обухваћених надзором, једино могуће је упоредити гинеколошко-акушерска одељења.

Табела 6. Епидемије болничких инфекција у 2008. години

Обољење МКБ10	Број епидемија	Број оболелих/ умрлих
<i>Diarrhoea et gastroenteritis, causa infectionis suspecta</i>	13	162
<i>Enterocolitis per Clostridium difficile</i>	3	37
<i>Gastroenteritis</i>	1	4
<i>Infectio intestinalis bacterialis, non specificata</i>	1	29
<i>Dysenteria bacillaris per Shigellam sonnei</i>	1	16
<i>Infekcije gornjeg dela sistema za disanje</i>	1	9
<i>Influenza, virus identificatum</i>	1	11
<i>Influenza, virus non identificatum</i>	1	29
<i>Scabies</i>	1	7
<i>Infectio cutis neonati</i>	1	18
<i>Pyoderma</i>	1	16
<i>Varicella sine complicatione</i>	2	7/1
<i>Septicaemia alia, specificata</i>	5	28

Дијареје су најчешћа врста обољења, као и претходних година, али је број септикемија повећан. Разлог за ово повећање је вероватно побољшана ажурност у пријављивању појединачних БИ, па је лакше уочавање груписања случајева са БИ. Контакт је и даље најчешћи пут преноса БИ.

Табела 7. Број епидемија БИ у односу на укупан број епидемија 2004–2008. године

Година	Укупно епидемија	Епидемије БИ		Укупно оболелих у епидемијама заразних и паразитарних болести	Оболели у епидемијама БИ	
		Број	% од укупног броја епидемија		Број	% од укупног броја оболелих
2004	303	7	2,3	3890	85	2,2
2005	285	3	1,0	4097	21	0,5
2006	293	18	6,1	2575	187	7,3
2007	324	28	8,6	12408	263	2,1
2008	259	32	12,35	27073	373	1,4

Број епидемија БИ у здравственим установама у 2008. години незнатно је већи у односу на претходну годину, али знатно већи у односу на просек претходне четири године, што се опет објашњава ажурнијим пријављивањем појединачних случајева БИ.

ДОДАТАК: ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ НА ТЕРИТОРИЈИ КОСОВСКОМИТРОВАЧКОГ ОКРУГА И СРПСКИХ СРЕДИНА НА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ У 2008. ГОДИНИ

Извршени послови и задаци из области епидемиологије у 2008. години са Косова и Метохије (српски део)

Служба епидемиологије у Заводу за јавно здравље у Косовској Митровици у 2008. години реализовала је мере и задатке из Програма превенције и контроле заразних и незаразних болести у циљу заштите здравља становништва, на територији Косова и Метохије, српски део.

Процену епидемиолошке ситуације отежава кашњење пријава заразних болести, немогућност благовремене интервенције у српским енклавама Косова и Метохије из познатих разлога. Без обзира на отежане околности служба епидемиологије успела је да обиђе све српске енклаве и да обради епидемиолошка жаришта.

Редовно су анализирани седмодневни и периодични извештаји о кретању заразних и паразитских болести на Косову и Метохији и пружена је стручна методолошка помоћ здравственим установама у реализацији Плана на спровођењу здравствене заштите.

У току 2008. године Заводу за јавно здравље, пријављено је из српских средина Косова и Метохије укупно 1870 случајева заразних болести са стопом инциденције од 119,42/10.000. Из четири општине северног дела Косова и Метохије (Косовска Митровица, Звечан, Лепосавић и Зубин Поток) пријављено је 655 случајева заразних болести (9,38/ 1.000), а из осталих српских средина 1214 случаја (13,99/1.000).

Највиша стопа инциденције забележена је у Грачаници (30,00/1.000) .

Табела 1. Број оболелих и стопе инциденције од заразних и паразитских болести у 2008. години по општинама у северном делу Косовскомитровачког округа

Општина	Број оболелих	Инц/1.000	Број становника
Косовска Митровица	243	10,57	23.000
Лепосавић	325	15,01	21.650
Звечан	45	2,29	19.692
Зубин Поток	42	7,64	5.500
УКУПНО	655	9,38	69842

Табела 2. Број оболелих и стопа инциденције од заразних и паразитских болести у 2008. години у енклавама Косова и Метохије

Енклава/ општина	Број оболелих	Инц/1000	Број становника
Ораховац	2	1,67	1.200
Липљан	3	0,27	11.000
Гораждевац	3	3,75	800
Прилужје	45	12,01	3.748
Грачаница	180	30,00	6.000
Гњилане, Витина, Косовска Каменица, Ново Брдо	840	21,00	40.000
Косово Поље	27	2,25	12.000
Штрпце	114	9,5	12.000
УКУПНО	1214	13,99	86748

Табела 3. Заразне и паразитске болести по групама обољења која су регистрована у 2008. години на Косову и Метохији

Групе заразних болести	Број оболелих	Инц/10.000
Цревне заразне болести	1.053	67,25
Респираторне заразне болести	694	44,31
Зоонозе	1	0,06
Трансмисивне заразне болести	2	0,13
Болести које се преносе полним путем	20	1,28
Паразитске болести	52	3,32
Остале заразне болести	48	3,07
УКУПНО	1870	119,42

У структури заразних болести, према броју оболелих и стопи инциденције прво место припада групи цревних заразних болести са учешћем од 56,31% и стопом инциденције 67,25/10.000, следе респираторне заразне болести са учешћем 37,11% и стопом инциденције 44,31/10.000 и паразитске болести са учешћем 2,78% и стопом инциденције 3,32/10.000.

У 2008. години регистрована је једна породична епидемија акутног вирусног хепатитиса А у селу Бабин Мост (табела 4).

Табела 4. Пријављене епидемије на територији Косовскомитровачког округа и српских енклава Косова и Метохије за 2008. годину

Обољење	Место, улица и број	Захваћена популација	Број оболелих	Број експонираних	Број хоспитализованих	Датум почетка епидемије	Датум завршетка	Извор заразе
Акутни вирусни Хепатитис А В15	Село Бабин Мост	Породица	2	5	2	18.12. 2007	29.04. 2008.	Неутврђен

Обављени су редовни здравствени прегледи лица запослених у производњи и промету животних намирница, снабдевање становништва исправном водом за пиће, над лицима запосленим у установама за децу и омладину, апотекама и здравственим организацијама.

Приватни сектор је без санитарног надзора, јер је рад санитарној инспекцији онемогућен. Приватни објекти раде без минимума хигијенско-епидемиолошких услова.

Огромне су депоније отпадних материја, што представља легло глодара и паса луталица.

Епидемиолошка служба одредила је преглед деце и особља у обдаништима централног Косова (Лапље Село, Угљаре, Грачаница, Сушица, Чаглавица, Батусе и Доња Гуштерица).

У циљу превенције и сузбијања заразних болести, појачан је санитарни и епидемиолошки надзор.

Спречавање и сузбијање болничких инфекција праћено је редовним посетама епидемиолога одељењима са високим ризиком од инфекција (инфективно, урологија, ортопедија, хирургија, неонатологија и др.).

Ради се студија инциденције на неким од одељења Косовско-митровачке болнице.

У 2008. години пријављена је и обрађена једна болничка инфекција и предложене су мере за спречавање и сузбијање болничких инфекција.

Дана 26.11.2008. године у просторијама Завода за јавно здравље Приштина са привременим седиштем у Косовској Митровици одржан је радни састанак. Анализирано је

досадашње стање и проблеми око извођења имунизације. Договорено је да се отпочне обавезна имунизација против хепатитиса Б свих невакцинисаних и непотпуно вакцинисаних лица у здравственим установама, укључујући ученике и студенте здравствене струке. Успостављене су и надзорне јединице за морбиле и конгенитални рубела синдром и именовани су координатори по надзорним јединицама. Обезбеђена је едукација особља у надзорним јединицама. Договорено је да се са активним надзором отпочне од 1.12.2008.

Вакцинација и контрола вакцинације

Служба епидемиологије Планом вакцина за 2008. годину пружала је стручно-методолошку помоћ код израде планова имунизације, редовне дистрибуције и контроле вакциналних пунктова на територији Косова и Метохије.

Проблеми око имунизације представљају лица без евиденције, досељена, расељена и лица без вакциналних картона – ромска популација и др. Али, уз методу „претраживања и евидентирања” и та лица се уз велики напор вакцинишу.

Вакцина се редовно допрема за континуирану вакцинацију вакциналним пунктовима са Института за имунологију и вирусологију „Торлак”, „Ерма” и „Фарманове” у Београду, а антирабични имуноглобулин и антирабична вакцина из Пастеровог завода у Новом Саду, уз поштовање хладног ланца.

Било је застоја у испоруци вакцине против Хепатитиса Б и Хемофилуса инфлуенце тип Б, што је знатно реметило спровођење Програма имунизације.

У 2008. години на територији Косова и Метохије (српски део) дистрибуирано је 45.548 доза вакцина из обавезног Програма имунизације лица одређеног узраста.

Због дужег нестанка електричне струје у појединим местима централног Косова и немогућности одржавања хладног ланца, поједине вакцине су чуване на прописан начин у Заводу за јавно здравље у Косовској Митровици.

Редовно је пружана стручна помоћ домовима здравља у организовању и вршењу обавезних имунизација и организују се семинари за извођаче вакцинација.

У оквиру Програма спроводи се елиминација и ерадикација приоритетних заразних болести кроз активни надзор над АФП – недељно извештавање. Настављена је активност на одржавању статуса подручја, које је спровело ерадикацију дечје парализе.

Превенција беснила

У циљу превенције беснила евидентирани су сви случајеви озлеђених од животиња сумњивих на беснило, индиковани су антирабично третирану уз вођење одговарајуће евиденције, извештавање Пастеровог завода у Новом Саду, у складу са усвојеном процедуром.

У 2008. години у Заводу за јавно здравље – служби епидемиологије пријављено је 66 озлеђених особа од бесне или животиње за коју се сумња да је бесна, где су 22 пацијента третирана антирабичним имуноглобулином и антирабичном вакцином. Пацијенте су озледили пси луталице и мачаке, који се не могу ставити под десетодневни надзор.

Добру сарадњу служба епидемиологије постиже са Пастеровим заводом у Новом Саду, сектор за беснило, где је снабдевеност са антирабичним имуноглобулином и антирабичним вакцинама на завидном нивоу.

Дана 8. септембра одржан је састанак у просторијама Завода за јавно здравље у Косовској Митровици поводом Првог светског дана против беснила – 8. септембра 2008. године.

ДДД служба

У току 2008. године одсек ДДД је реализовао мере дезинфекције, дезинсекције и дератизације, према епидемиолошким индикацијама као и по захтевима трећег лица.

У више наврата одрађена је дезинфекција, дезинсекција и дератизација митровачке болнице, школа, обданишта, ромских кампова, избегличких насеља и др.

Приоритети епидемиолошке службе у наредном периоду биће усмерени ка праћењу кретања заразних и хроничних незаразних болести, контроли извођења редовних систематских вакцинација и вакцинација по клиничким и епидемиолошким индикацијама, активном надзору над морбилама и конгениталном рубелом, контроли спровођења принципа хладног ланца, у снабдевању и дистрибуцији вакцина, како у северном делу Косовскомитровачког округа, тако и у српским енклавама широм Косова и Метохије, надзору над акутном флакцидном парализом (АФП), надзору над болничким инфекцијама, редовној дезинфекцији, дезинсекцији и дератизацији, здравственом надзору лица запослених у производњи и промету животних намирница, надзору над повратницима из иностранства, здравственоваспитном раду и др.

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О КРЕТАЊУ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ НА ТЕРИТОРИЈИ КОСОВСКОМИТРОВАЧКОГ ОКРУГА И СРПСКИХ СРЕДИНА НА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ У 2007. ГОДИНИ

Рб.	БОЛЕСТ	Косовска Митровица	Звечан	Лепосавић	Ново Брдо	Зубин Поток	Ораховац	Липљан	Косовска Каменица	Прилужје	Витина	Грача ница	Гњилане	Косово Поље	Штрце	Гораждевац	СВЕГА
1.	<i>Salmonellos aliae</i>	2															2
2.	<i>Infectiones intestinales bactericae</i>								3				1				4
3.	<i>Intox.alim.bac</i>	20	1	24	26				11		1		53		1		137
4.	<i>Diarrhea et gastroenteritis causa infectionis suspecta</i>	63	10	225	22	19			30	2	107	42	302	3	73		898
5.	<i>Meningitis vir.</i>	2															2
6.	<i>Hep.vir.ac.A</i>	7											1	1	1		10
7.	<i>TBC</i>	14	2	7		4			1	1		4	14		2		49
8.	<i>Pertussis</i>						2										2
9.	<i>Scarlatina</i>	3		2		5						1					11
10.	<i>Varicella</i>	82	24	62		14			10	35	21	111	173	11	29	3	575
11.	<i>Morbilli</i>								1				5				6
12.	<i>Rubella.</i>										1	3					4
13.	<i>Parotitis epid.</i>							1				4	3	8			16
14.	<i>Mononuc.inf.</i>	4	1									2					7
15.	<i>Meningitis bact.</i>	1													1		2
16.	<i>Pharyngitis streptoc.</i>	1		1													2
17.	<i>Tonsilitis streptoc.</i>			1							1		5				7
18.	<i>Influenza virus identificatum.</i>												1				1
19.	<i>Influenza virus non identificata</i>									3			9				12
20.	<i>Leptospiroses</i>													1			1
21.	<i>Erisipel</i>	1															1
22.	<i>Morbus Lyme</i>	1	1														2
23.	<i>Hep.vir.ac.B</i>	5							1					1			7
24.	<i>Hep.vir.ac.C</i>									1			1		1		3
25.	<i>Hep.vir.chr.C</i>	1	1														2
26.	<i>Nosil. HBs Ag</i>	3					2					2			1		8
27.	<i>Scabies</i>	7	2							2	1	10	25	2	3		52
28.	<i>Herpes zoster</i>	26	3	3	1				2	1		1	7		2		47
УКУПНО		243	45	325	49	42	2	3	59	45	132	180	600	27	114	3	1.870

**КРЕТАЊЕ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ ПО МЕСЕЦИМА
НА ТЕРИТОРИЈИ КОСОВСКОМИТРОВАЧКОГ ОКРУГА**

Рб.	Болест/месец	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	УКУ- ПНО
1.	<i>Salmonellos aliae</i>							2						2
2.	<i>Diarrhea et gastroenteritis causa infectionis suspecta</i>	19	26	11	8	30	48	61	130	153	204	77	135	902
3.	<i>Intox.alim.bac</i>	3			1	3	13	8	50	6	32	11	10	137
4.	<i>Meningitis vir</i>									1			1	2
5.	<i>Hep.vir.ac.A</i>	1							2	1	2	1	4	11
6.	<i>Meningitis vir.</i>											1		1
7.	<i>TBC</i>	1	12		4	2	11	2	3		5	3	2	45*
8.	<i>Pertussis</i>									2				2
9.	<i>Scarlatina</i>				2	2	3				1	1	2	11
10.	<i>Varicella</i>	28	15	28	19	76	77	59	29	10	14	44	176	575
11.	<i>Morbilli</i>				1	2	2					1		6
12.	<i>Rubella.</i>								1		2		1	4
13.	<i>Parotitis epid.</i>	1	1				3	3	7		1			16
14.	<i>Mononuc.inf.</i>		1					4		1			1	7
15.	<i>Meningitis bact.</i>		1	1										2
16.	<i>Pharyngitis streptoc</i>								1					1
17.	<i>Tonsilitis streptoc.</i>		1		1			1			4			7
18.	<i>Influenza.</i>	4			6					1		2		13
19.	<i>Leptospiroses</i>											1		1
20.	<i>Erisipel</i>							1						1
21.	<i>Morbus Lyme</i>						1				1			2
22.	<i>Hep.vir.ac.B</i>	1		2			2					1	1	7
23.	<i>Hep.vir.ac.C</i>	1				1					1			3
24.	<i>Hep.vir.chr.C</i>								1		1			2
25.	<i>Scabies</i>	2	9	5	6	3	4	2	3	1	5	7	5	52
26.	<i>Herpes zoster</i>	4	3		6	1	12	9	5	1	4	1	1	47
УКУПНО		69	69	47	54	123	176	152	232	177	281	150	340	1870*

*Недостаје сезонска дистрибуција за четири случаја туберкулозе

**КРЕТАЊЕ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ ПО ПОЛУ И УЗРАСТУ НА ТЕРИТОРИЈИ
КОСОВСКОМИТРОВАЧКОГ ОКРУГА И СРПСКИХ СРЕДИНА НА
КОСОВУ И МЕТОХИЈИ У 2008. ГОДИНИ**

БОЛЕСТ	ПОЛ /УЗРАСТ	0	1	2	3	4	5	6	7-9	10- 14	15- 19	20- 29	30- 39	40- 49	50- 59	60 i više	СВЕГА
<i>Salmonellosis aliae</i>	М	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	Ж	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
<i>Diarrhea et gastro.causa</i>	М	0	25	24	20	13	18	12	47	56	35	38	40	43	43	67	481
	Ж	0	28	26	9	9	12	10	36	40	24	34	24	34	40	95	421
<i>Intox.alim.bac</i>	М	0	2	2	1	2	2	0	5	7	5	15	10	5	2	6	64
	Ж	0	1	0	3	1	0	1	4	6	9	9	8	10	6	15	73
<i>Meningitis vir.</i>	М	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
	Ж	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
<i>Hep.vir.ac.A</i>	М	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	3	3	0	0	0	8
	Ж	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	3
<i>TBC</i>	М	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	4	3	7	12	7	35
	Ж	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	5	0	0	0	3	10
<i>Pertussis</i>	М	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	Ж	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
<i>Scarlatina</i>	М	0	0	0	0	3	1	2	1	0	0	0	0	0	0	0	7
	Ж	0	0	0	0	1	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	4
<i>Varicella</i>	М	0	25	20	21	27	25	24	62	62	26	9	7	3	0	0	311
	Ж	0	20	22	33	17	21	18	48	47	24	9	4	0	1	0	264
<i>Morbilli</i>	М	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
	Ж	0	0	0	0	0	1	0	1	2	0	0	0	0	0	0	4
<i>Rubella</i>	М	1	2	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	4
	Ж	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Parotitis</i>	М	0	0	0	0	0	2	0	0	4	2	4	0	1	0	0	13
	Ж	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	3
<i>Mononuc.infec</i>	М	0	0	0	0	0	1	0	0	0	3	0	1	0	0	0	5
	Ж	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2
<i>Meningitis bacterialis</i>	М	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	Ж	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
<i>Pharyngitis streptoc</i>	М	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	2
	Ж	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Tonsilitis streptoc.</i>	М	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	2
	Ж	0	0	0	0	0	0	0	1	2	1	0	1	0	0	0	5
<i>Influenza virus identificatum</i>	М	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ж	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
<i>Influenza virus non ident.</i>	М	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1	0	0	2	0	5
	Ж	0	1	1	0	0	0	0	0	1	1	2	0	0	0	1	7
<i>Leptospiroses</i>	М	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
	Ж	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Erisipel</i>	М	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	Ж	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Morbus Lyme</i>	М	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	Ж	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
<i>Hep.vir.ac.B</i>	М	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	2
	Ж	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	1	0	0	0	5
<i>Hep.vir.ac.C</i>	М	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2
	Ж	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
<i>Hep.vir.chr.C</i>	М	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	Ж	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1

<i>Nosil. HBs Ag</i>	M	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	4	1	0	8
	Ж	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0	3
<i>Scabies</i>	M	0	3	1	1	2	1	1	2	1	1	3	2	2	5	5	30
	Ж	0	0	0	0	1	0	0	1	7	0	4	1	2	4	2	22
<i>Herpes zoster</i>	M	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	4	10	17
	Ж	0	0	0	0	0	0	0	1	2	2	1	3	4	9	8	30
УКУПНО	M	1	59	47	44	47	51	39	117	138	78	78	71	65	73	98	1.006
	Ж	0	50	50	47	29	35	32	93	110	66	69	44	51	63	125	867

PRILOG